

FRITIDSHAMNAR i NORRA MÄLAREN

Utgiven av
Upsala Segel Sällskap

Förord

Att leta naturhamnar där man säkert kan få stäven i land är alltid svårt och tidsödande.

I kustbandet går det relativt lätt att med utkik i stäven leta upp en skyddad vik med tillräckligt vattendjup underkölen, men i Mälaren med ett siktdjup på några decimeter är det inte lika enkelt.

Efter många år i ett segelsällskap har man i allmänhet skaffat sig kunskapen om olika tilläggsplatser genom klubbkamraters tips men för den som är relativt ny i norra delen av Mälaren hoppas vi att denna hamnbok skall vara ett stöd.

Hamnarna har tidigare varit presenterade i en serie som tryckts i Uppsala Segelsällskaps medlemstidning USS-Aktuellt, men texten har omredigerats något för att passa även gäster i våra farvatten. Hamnarna vid Skarholmen och i Uppsala hamn är exempel på detta.

"Hamnsnurren" i mittuppslaget blir i hopmonterat skick ett bra hjälpmedel för den som vill ha ordentligt lä på sitt strandhugg.

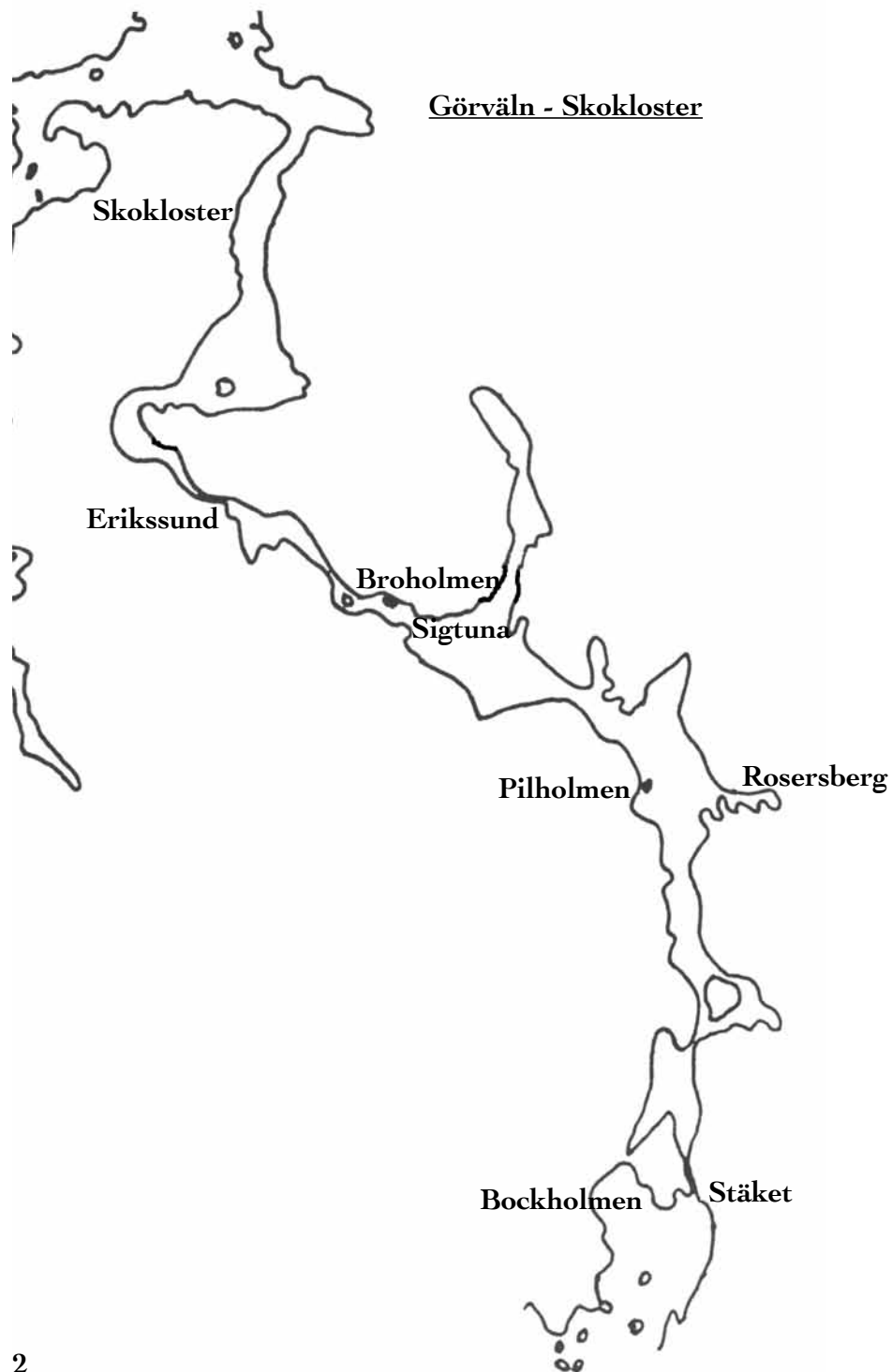
Trevlig seglats!

Uppsala Segelsällskap och Ingemar Nilsson

Kommentar till denna utgåva

Återgivningen utgår från Ingemar Nilssons "Fritidshamnar i Norra Mälaren" från 1987. De flesta beskrivningarna av naturhamnar och ankarplatser stämmer fortfarande väldigt bra, men har i vissa fall reviderats. Beskrivningarna av anlagda hamnar blir relativt snabbt inaktuella. Där ger aktuellt sjökort vanligen bra information. Lat. och lon. är angivna enligt WGS-84. Den ursprungliga "Hamnsnurren" har ej tagits med. Platsernas namn från 1987 har behållits, men i några fall anges inom parentes namn från modernare kartor.

Skarholmen 2015,
Byron Hulsart Per Nilson

Bockholmen och Högnäsudd.
59°27,7'N 17°46,4'E

Vi behöver skiss och beskrivning
av möjligheterna att ligga i lä vid
Bockholmen och Högnäsudd.

Det passa bäst med enkla skisser i
blyerts, bläck eller tusch. Har du
material som vi får använda, kon-
takta mig på byron@byron.nu

Stäket (Almarestäket)

59°28,4'N 17°47,5'E

Stäket har en svängbro vid den gamla landsvägen som måste öppnas för mastförsedda båtar. För USS medlemmar finns öppningstider och telefonnummer angivna i årets utgåva av "Lilla Kalendern". Brovakten har sitt kontrollrum intill bron och sköter härifrån även öppning av bron i Eriksund längre norrut.

Om flera fritidsbåtar förtöjs utanför varandra vid ledverket försvåras passagen för andra båtar. Här har varit otäcka tillbud med de större turbåtarna, dessbättre utan personskador.

**Ankra inte i närheten av broarna
då mängder av kablar finns på
sjöbotten.**

Vid mastkranen intill bensinstationen kan man förtöja endast kort tid och måste hålla båten under uppsikt om någon vill använda mastkranen.

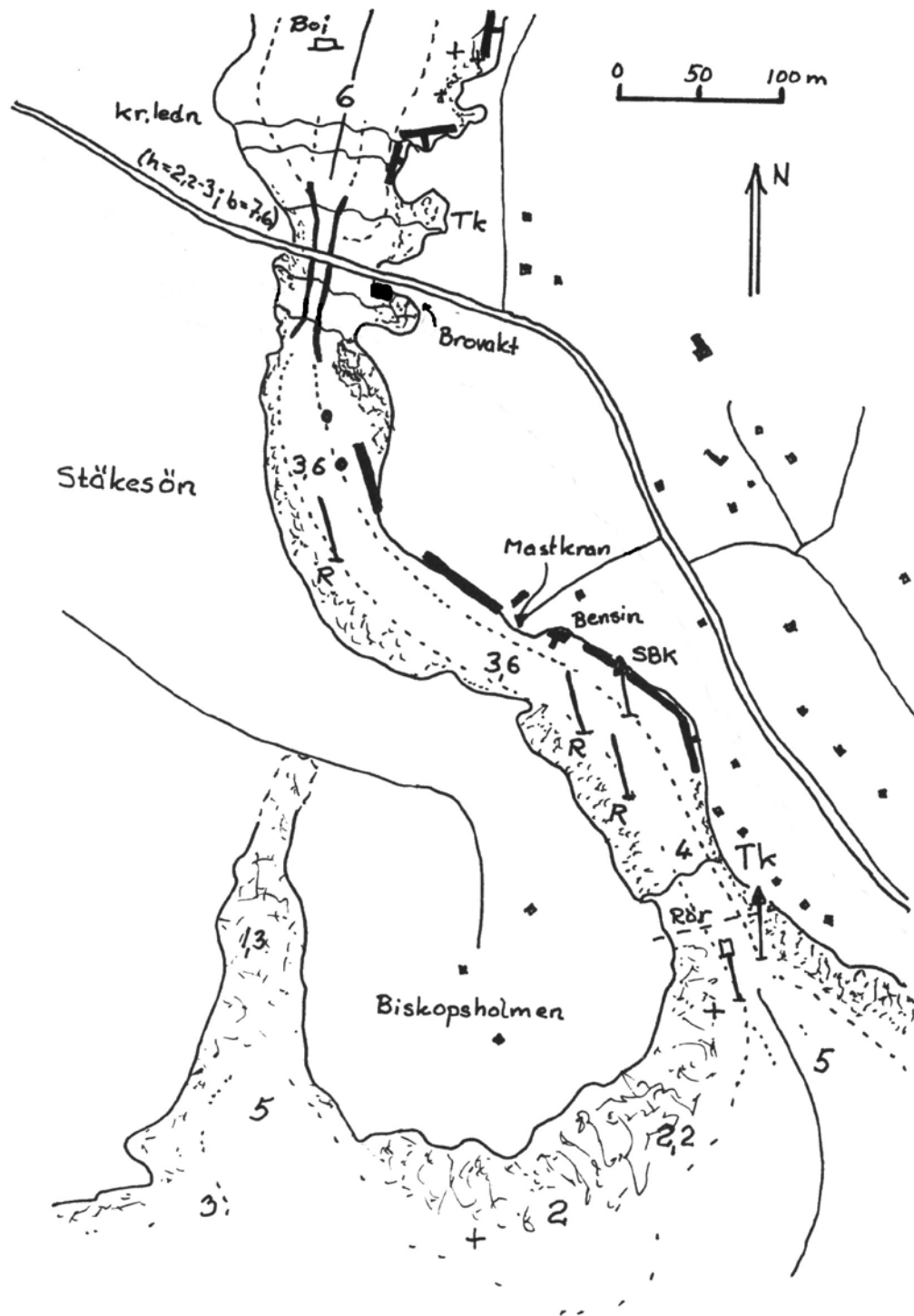
Stäkets Båtklubb har här sin hemmahamn och om du har tur i semestertid kanske någon medlem kan anvisa dig en tillfälligt tom plats. Särskilt bra natthamn är detta inte. Det brukar finnas möjlighet att övernatta på flera av de klubbholmar som ligger i Görvälén, söder om Stäket.

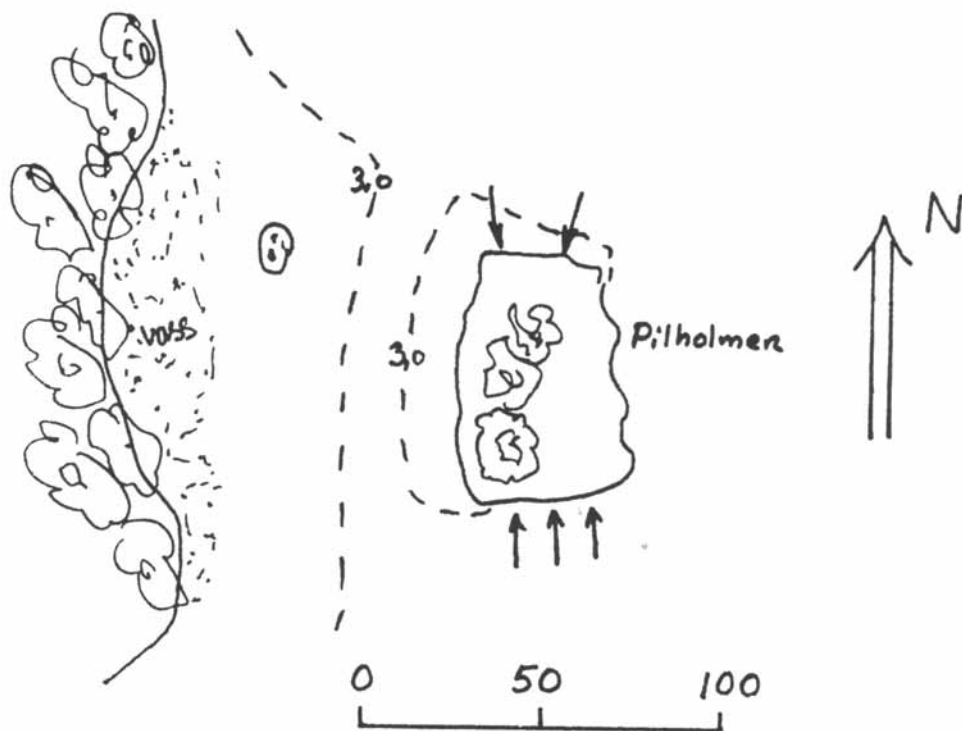
Gästplatser finns annars i båthamnarna i Kungsängen och i Sättra i Upplands Väsby.

Tidigt på våren och ibland på hösten kan strömmen i sundet få en fart av uppemot 5 knop vilket påverkar och försårar din manövrering. Du har väl en motor som orkar mot strömmen?

Bensinstationen, sjömacken, har även färskvatten, vissa matvaror, glass m m. Se till att få tankat här, det finns ingen mera sjömack längre norrut (2014).

Norr om svängbron finns en järnvägsbro som ej är öppningsbar. Båtar med högre mast måste passera genom den smala och krokiga passagen längst till väster. Peglar visar brohöjden vid olika vattenstånd i båda passagerna. Den västra passagen är konstruerad för 18 m höjd, och sjökortet anger 17,1 m. Högre båtar än så tar sig inte upp till Norra Mälaren. Norr om järnvägsbron löper motorvägen över en mycket högre bro.

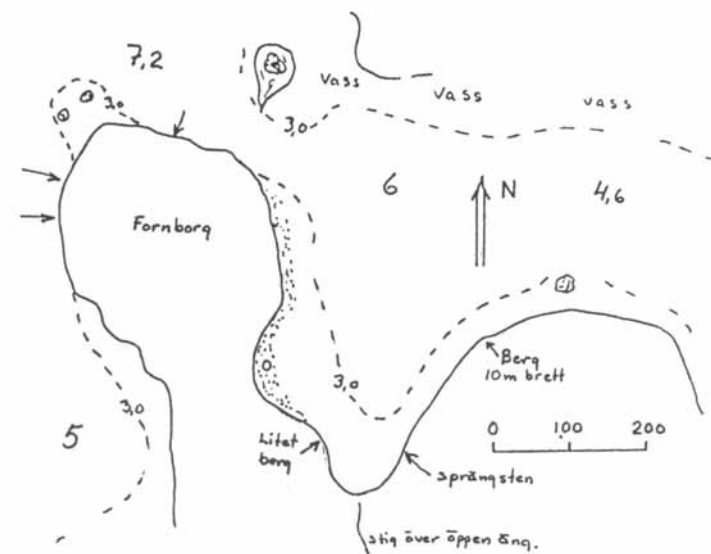

Pilholmen 59°34,4' N 17°47,6'E

På farledens västra sida mellan Tärnsund och Sigtuna finns en liten holme som heter Pilholmen. Här kan landförtöjning fås på holmens ändar på ett sätt som skyddar för vindar från nord och syd.

Att komma undan svallet från den närliggande farleden är svårt.

Holmen är mycket livligt frekventerad och får från mitten av säsongen anses som nedsliten.

Rosersbergsviken
59°34,2' N 17°49,8' E

I den sydvästra delen av Rosersbergsviken finns en pampig flad som ger skydd för de flesta vindar utom hårda från omkring nord. Berg med skog ger stränderna en höjd på upp till 50 meter!

Insegling sker söder om den lilla holmen mitt i inloppet varefter man ankrar i fladen till höger. Någon landförtöjning i fladen är svår att finna. Möjligen mot lilla berget längst in på fladens västra sida eller vid sprängstenarna på den östra sidan. Det branta berget är svårt att forcera.

Om man följer stigen som börjar i fladens södra del förbi ängarna kommer man till några "skepp" från vikingatiden. På udden vid inloppet finns en fornborg.

Landförtöjning kan även fås på uddens utsida och i inloppet.

En längre promenad runt viken leder till Rosersbergs slott. Vid slotet finns en väl tilltagen besöksbrygga där förtöjning är möjlig.

Sigtuna 59°36,8'N 17°42,9'E

Sigtuna hamn administreras av Sigtuna båtklubb. På insidan av betongpiren är de flesta båtplatser förhyrda, men gästplatser finns väster om inloppet. Gästplatser finns även på betongpirens utsida men dessa är utsatta för vindar omkring syd.

Gästplatsen betalas i "våffelkiosken" vid ångbåtsbryggan, längst österut i hamnen.

I hamnen finns allt man kan önska sig utom bensinmack. För inköp av drivmedel måste du bära det cirka 1,5 km från landmacken intill idrottsplatsen.

Vid vindar omkring nord kan man ankra i Munkholmsviken och vid sydliga vindar ligger man bra i Negelstenaviken på Sigtunafjärdens södra sida. Fjärdens södra strand ingår i ett militärt övningsområde. Skjutningar berör dock sällan strandzonen (anslag om skjutningar finns vid Skålgrund). Landstigning är tillåten på egen risk, men utan jolle kommer man knappast iland någonstans.

Sigtuna hamn

Vi behöver skisser som beskriver Sigtuna hamn, insegling och gästhamn.

Det passar bäst med enkla skisser i blyerts, bläck eller tusch. Har du material som vi får använda, kontakta mig på byron@byron.nu

Broholmen
59°36,9'N 17°41,2'E

Broholmen är en skogsklädd obebyggd ö intill farleden omedelbart väster om Sigtuna. Här finns många tilläggsomöjligheter och skydd för vindar från flera riktningar. Egentligen är det bara hårda nordliga och nordostliga vindar som kan vara besvärliga.

För grundet cirka 40 meter utanför öns södra udde varnas!

Tilläggnin kan ske på öns alla sidor utom den som ligger mot farleden. Vid berget på nordvästra sidan är det högt, bråddjupt och inte särskilt barnvänligt för små barn. I berget finns fastgjutna ringar som utmärker de lämpligaste platserna. Här kan upplevas synnerligen vackra kvällar när solen sjunker i farleden utanför Signildsberg. Detta natursceneri iakttas med fördel från det höga berget.

På öns sydostsida är det lägre berg och på några ställen inte fullt djup för att gå in med båtar där djupgåendet är 1,6 meter eller mer.

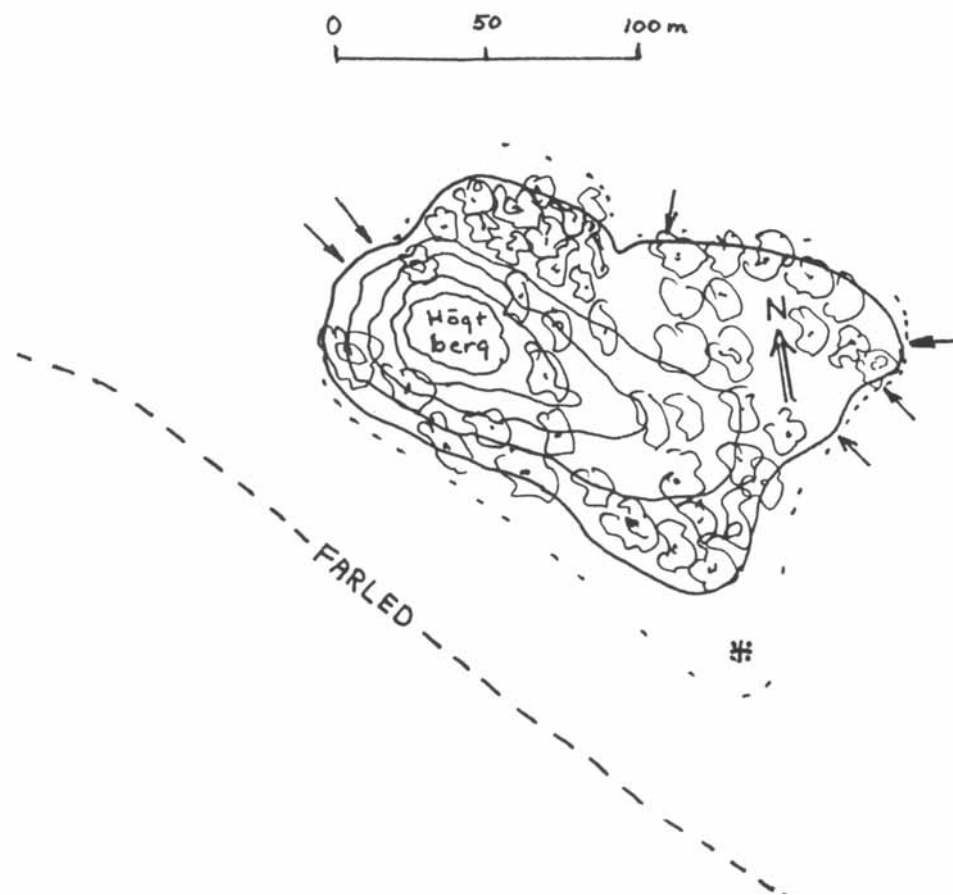
De flesta segelbåtar brukar dock kunna få in stäven till land där det finns ringar i berget. Räkna inte med att på denna sida ha någon mysig grillafton, det sätter de fasta invånarna – myrorna – stopp för genom sin mångfald. Denna del är barnvänligare genom ett något flackare landskap.

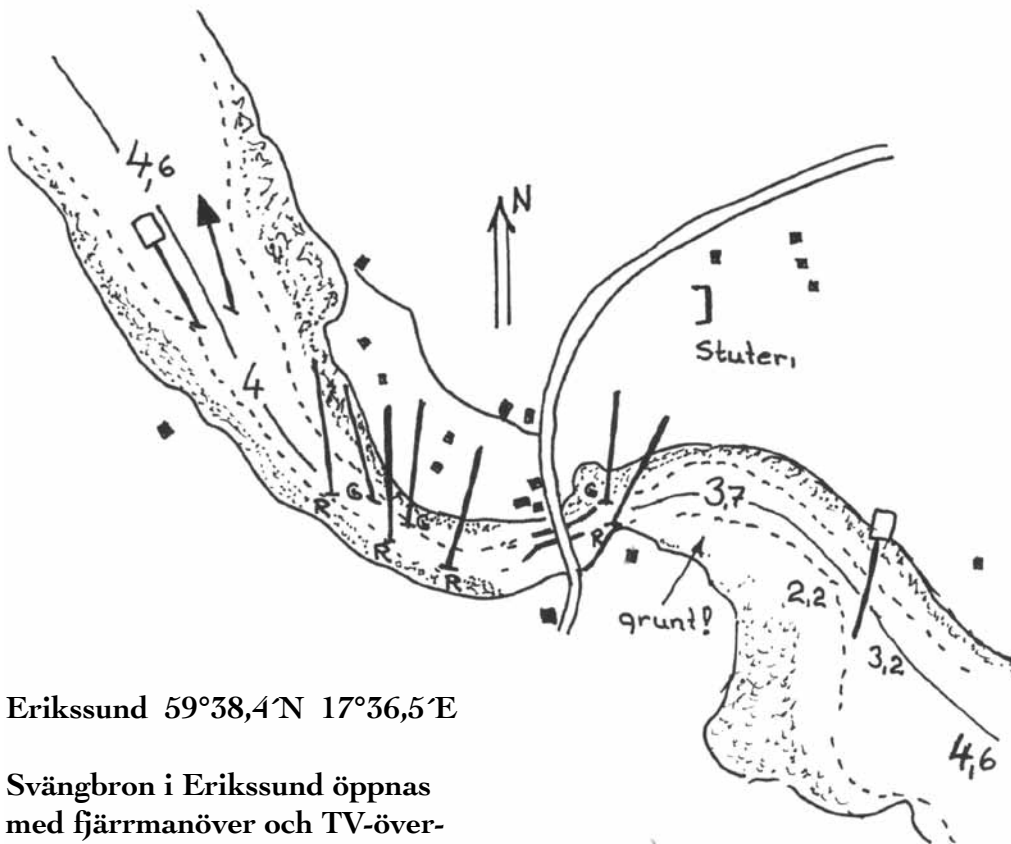
Vid tilläggnin på insidan som vetter mot det närliggande fri-luftsbadet måste man ta hänsyn till skyltar om hastighetsbegrän-sning och andra eventuella förbud, se även sjökortet. Avsikten med inskränkningarna är naturligt-vis att inte badande i vattnet ska komma till skada. Vi utgår ifrån att länsstyrelsen vid upprättandet av förbudet tänkt på den risk som buskörande motorbåtar utgör och inte velat hindra båtar som försik-tigt manövrerar till en natthamn vid öns innersida.

Ankring med stäven iland kan tas vid pilen direkt öster om den näs-tan obefintliga viken på nordostsi-dan. Sikta på björkstammen!

Dessvärre kommer här din rigg att stå inne bland trädens kronor så du

bör vara rädd om din dyrbara Windex. Har du en jolle är detta en bra utväg att få bada med bar-nen vid det närliggande badet på fastlandssidan.

Erikssund 59°38,4'N 17°36,5'E

Svängbron i Erikssund öppnas med fjärrmanöver och TV-övervakning av brovakten vid Stäket. De senaste åren har bron öppnats under fritidsbåtssäsongen varje hel timme mellan 09.00 och 22.00 efter anmälan till brovakten vid Stäket via direkttelefon vid brofästet eller via telefon 08-583 518 75 eller VHF kanal 14.

För säker passage åt övriga båtar bör endast en båt ligga vid ledverket. Det har även här varit otäcka tillbud med yrkessjöfart när för många fritidsbåtar legat förtöjda i dubbla led.

Vid den östra delen av sundet förlids många att ta en farlig genväg för långt åt söder. Gör inte det! Här är det nämligen så grunt att författaren har varit på grund med en segelkanot i slutet på 50-talet. Följ farledens slinga utefter norra kanten.

Erikssund är mest känt för stuteriet som föder upp tävlingshästar på norra stranden.

Ensviken (Paradisviken)
59°39,6'N 17°36,5'E

Vi behöver skiss och beskrivning av möjligheterna för att ligga i lä och vid land omkring Ensviken.

Det passar bäst med enkla skisser i blyerts, bläck eller tusch. Har du material som vi får använda, kontakta mig på byron@byron.nu

Skokloster

Vi behöver skisser som beskriver, förutom hamnen och gästhamnen, även det speciella med platsen.

Det passar bäst med enkla skisser i blyerts, bläck eller tusch. Har du material som vi får använda, kontakta mig på byron@byron.nu

Skokloster 59°42,3'N 17°37,5'E

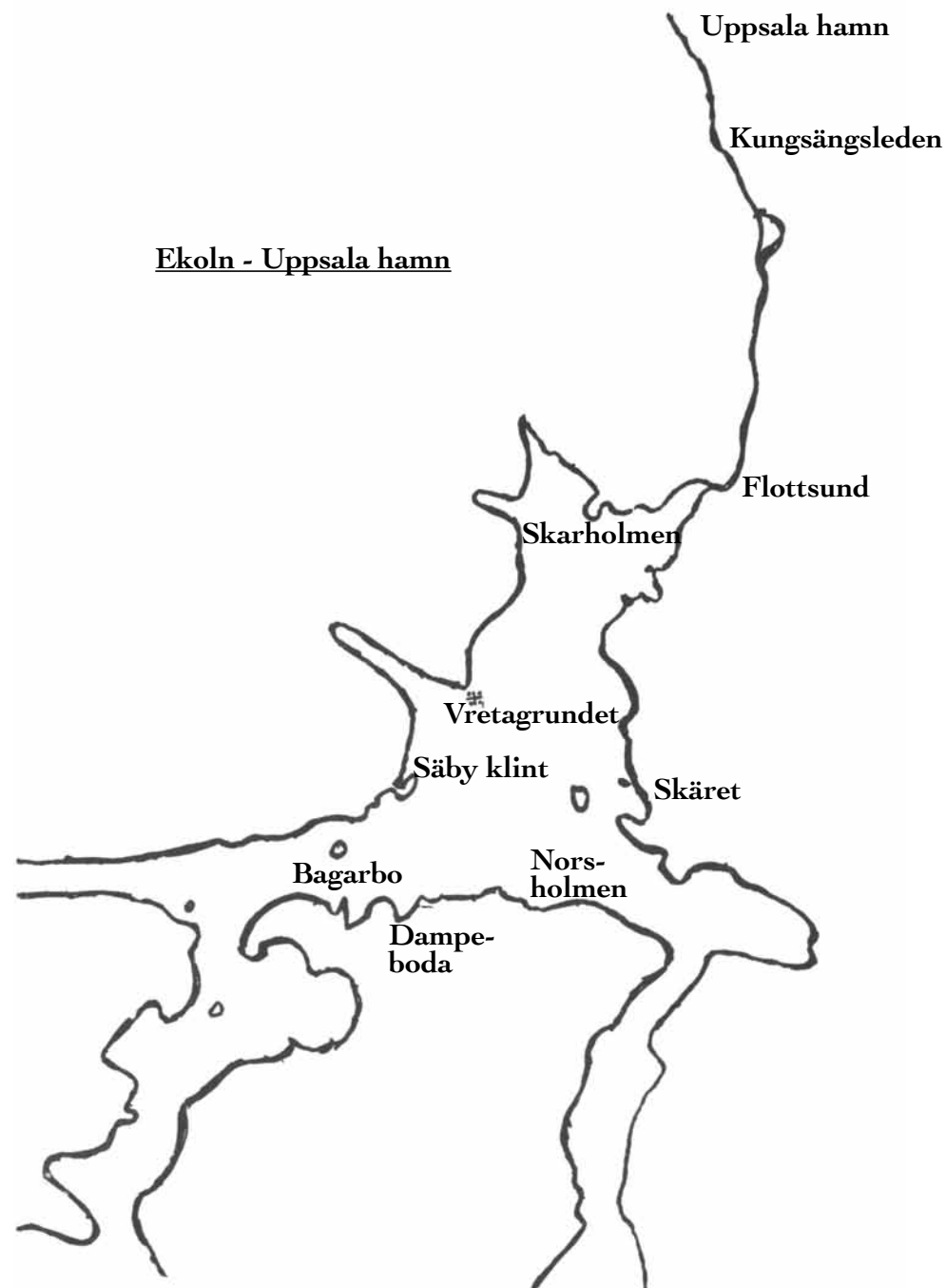
Skokloster vid Skofjärdens strand har inte bara 1600-talsslottet som sevärdhet utan även kyrkan.

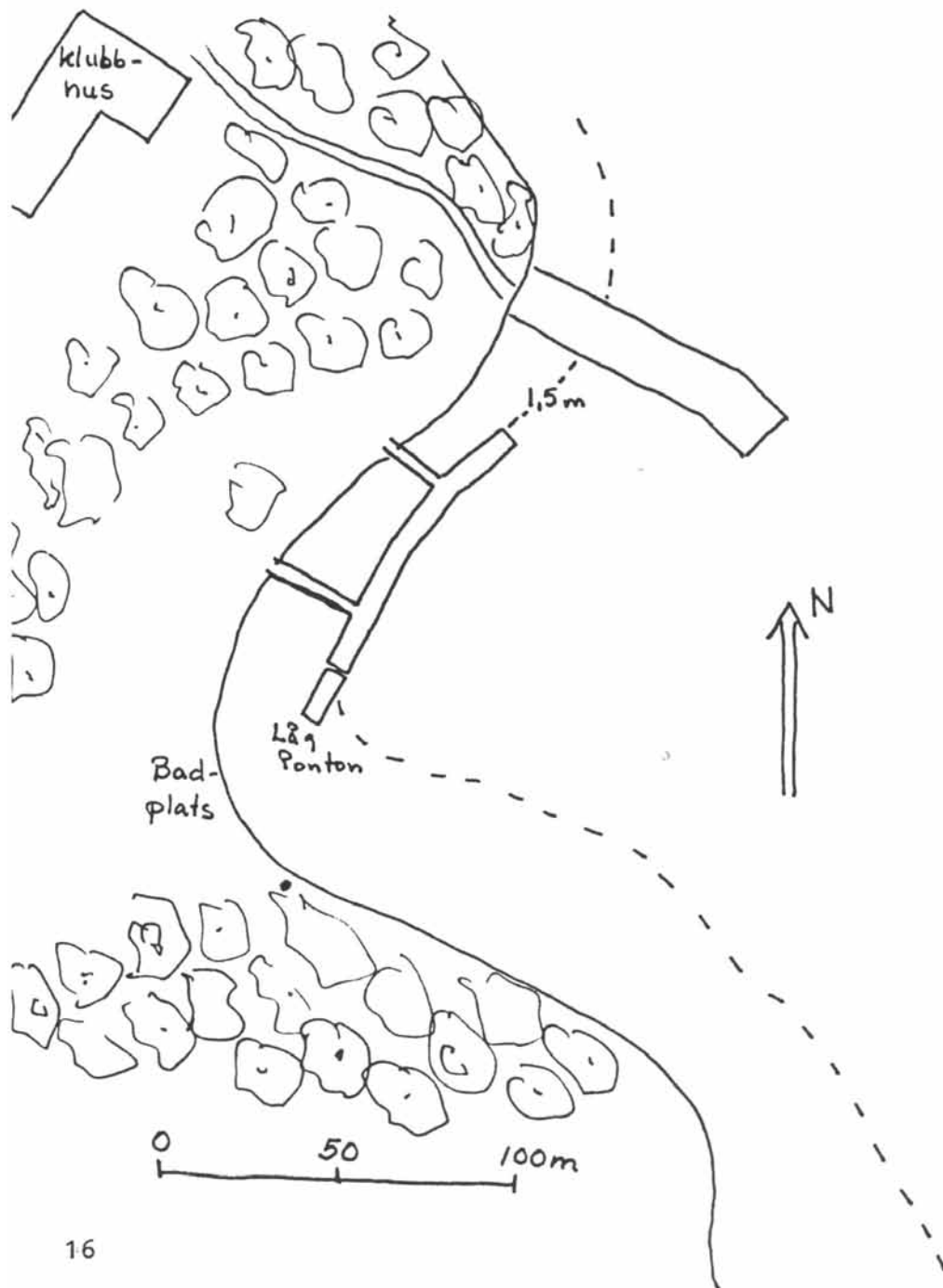
Vid Skokloster finns gästplatser vid norra delen av bryggan. Platserna uthyres av Skokloster Macken en bit upp i land. Där finns även café liksom vid slottet.

När man lägger till vid bryggan ska man ta hänsyn till den stora turbåten som behöver en stor del av stora bryggan.

SXK har en boj norr om hamnen för båtar med SXK:s bojflagga.

Ekoln - Uppsala hamn

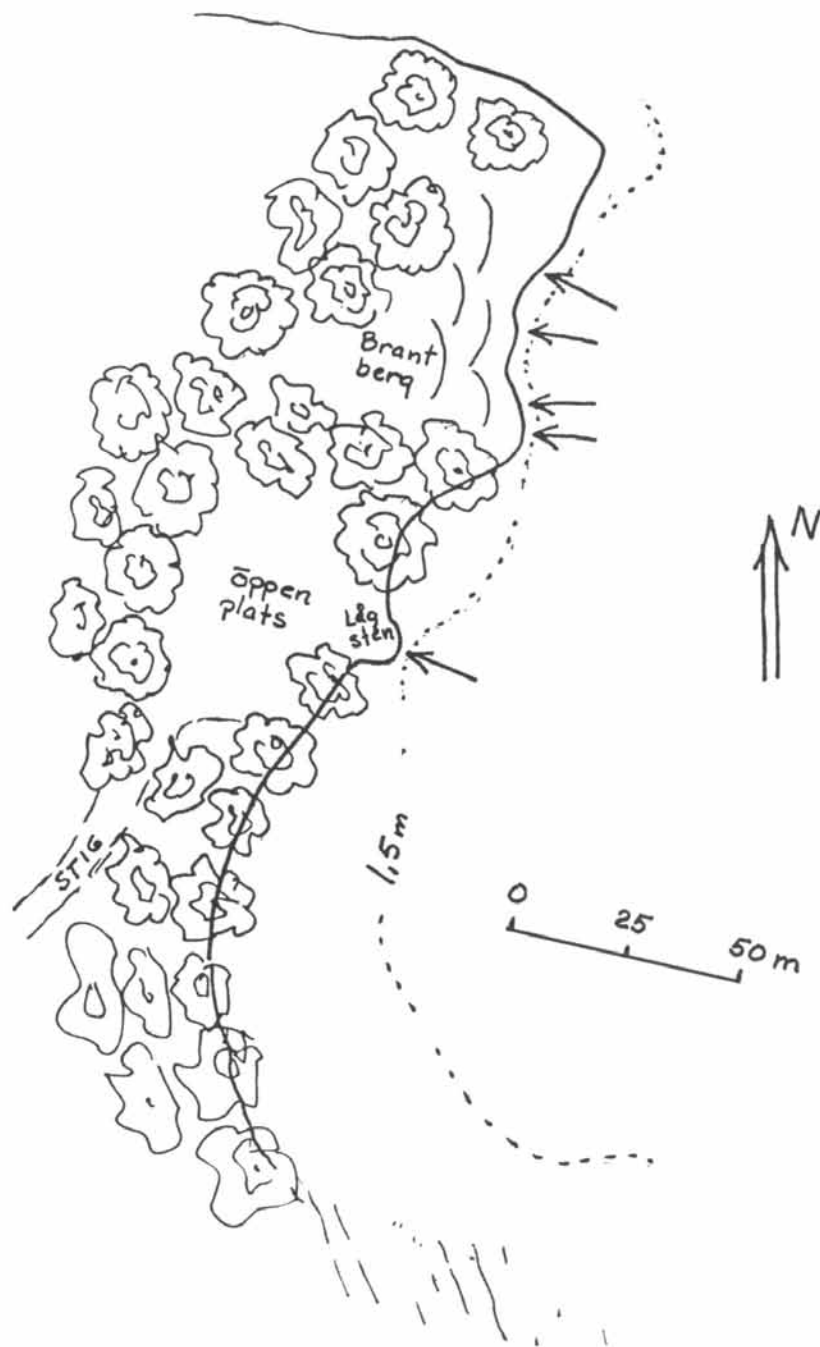

Norsholmen 59°43,9'N 17°36,5'E

Vid södra stranden av Ekoln har Uppsala Motorbåtssällskap sin vackra klubbholme Norsholmen.

Hamnen ger mycket bra skydd för vindar från NV till S.

Vid inseglingen varnas för 1-metersgrundet 250 meter österut. Grundet finns utsatt på sjökortet och är utprickat.

Dampeboda-viken (Dampebovik) 59°43,8'N 17°34,7'E

I Ekolns södra del mellan Nors-holmen och Bagarbo brygga ligger Dampeboda-viken. En vik som ger skydd för västliga och sydliga vindar.

Vid det branta berget på vikens västra sida kan på ett flertal ställen landförtöjning fås med båtar som har måttligt djupgående. Här finns dock några utstickande stenar varför försiktighet bör iakttagas.

Den bästa landförtöjningen får du vid den låga stenen mellan träden, längre in i viken. En båt med djupgående av 1,25 meter flyter ända in vid normalvatten under förutsättning att du kommer absolut rakt in mot den låga stenen.

Sätt på stävstegen, den behövs när du skall landa!

Den öppna platsen är något lutande men klart barnvänlig. Stigen leder upp mot gårdarna vid Bagarbo.

Vikens övriga delar är natursköna och för ett stilla betraktande av djur- och naturliv är platsen bland de bättre.

Vikens östra och södra delar är inte landförtöjningsbara.

Bagarbo brygga
59°43,8'N 17°34,1'E

De raserade resterna av Bagarbo gamla ångbåtsbrygga och omgivningarna däromkring är den ojämförligt bästa naturhamnen i området. Det höga berget och skogen ger ordentligt skydd för vindar från O till S.

Vi förtöjer med stäven mot vad som finns kvar av bryggan på hörnet av berget eller mot stenarna vid grässlänten till höger om stenbryggan. Båtar med 1,5 meters djupgående får vanligen landförtöjning ända mot trädet längst till höger.

Tänk på att lägga ankaret långt ut med avseende på det stora vattendjupet. Ankarlinan är väl tillräckligt lång?

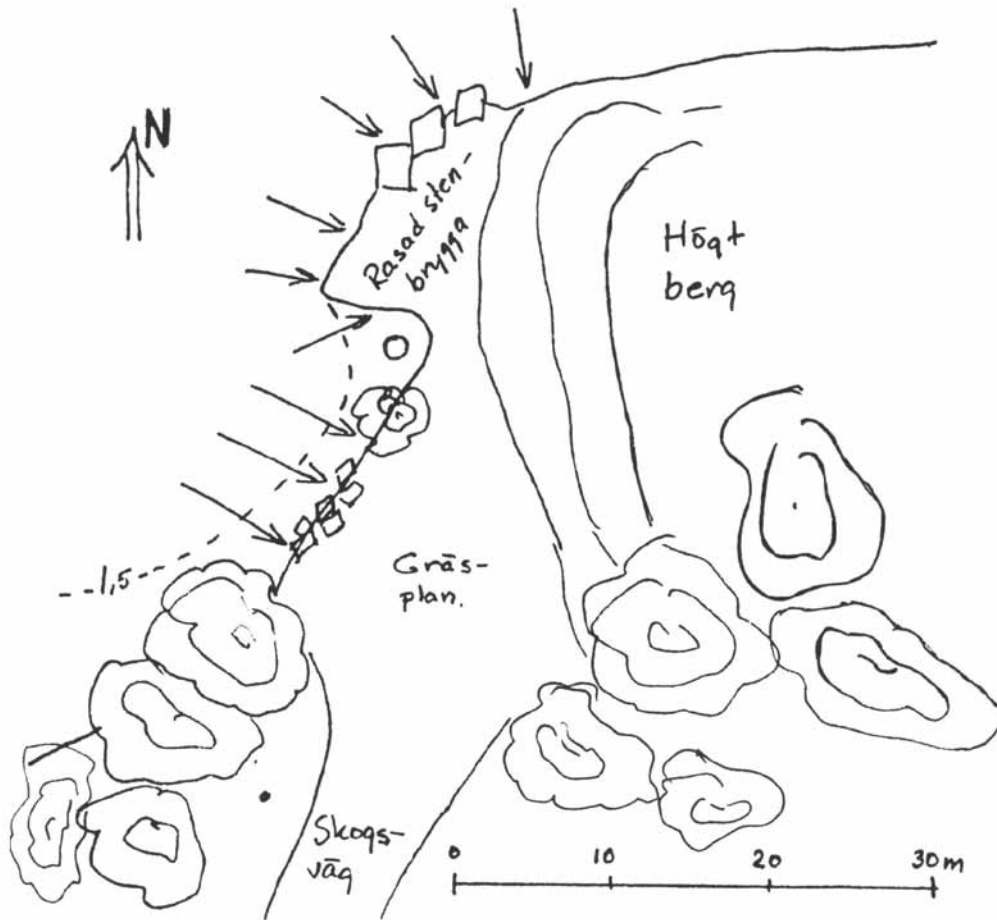
Platsen är mycket barnvänlig även om badstrand saknas och bollplanen är väl liten.

Om man följer den gamla vägen som går genom skogen och när skogen tar slut går västerut mot Arnöhuvud kommer man till en mycket strövvänlig trakt som brukar vara rik på bär och svamp.

Har du tur kan du rentav finna den gamla vikingafyr som finns på Arnöhuvuds nordvästsida. Det är en stenad gryta som är högt belägen där vikingarna förr eldade för att vägleda sina sjöfarare som kom seglande över ängarna norr om Lårstaviken. Fyren är igenväxt och brukar vara svår att finna men finns utmärkt på en del kartor som fornminne. (Enligt Riksantikvarieämbetet en gravhög...)

Är du hundägare har du naturligtvis hunden kopplad.

På senare år har motorburen ungdom tältat ovanför bryggan vilket någon kanske finner störande. Vår erfarenhet är dock att om man slår sig i slang med ungdomarna och etablerar en vänskaplig kontakt brukar det gå bra med samvaron. Det finns faktiskt plats för flera kategorier än båtfolk.

Säbyklint 59°44,9'N 17°35,0'E

Upsala Segel Sällskaps vackra holme Säbyklint har sedan 1985 en uppmuddrad hamn med bryggor på norra insidan som ger skydd för alla vindar.

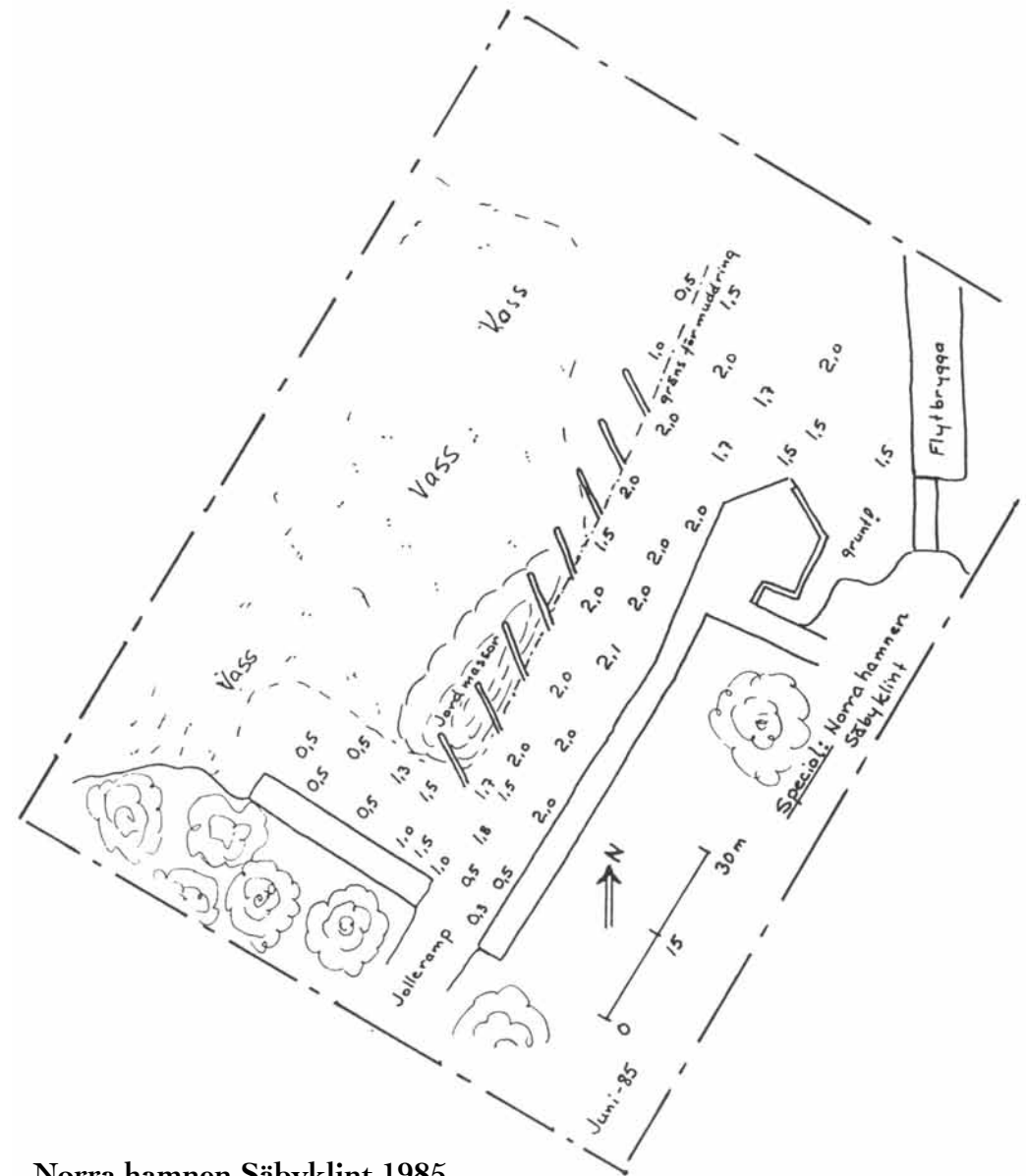
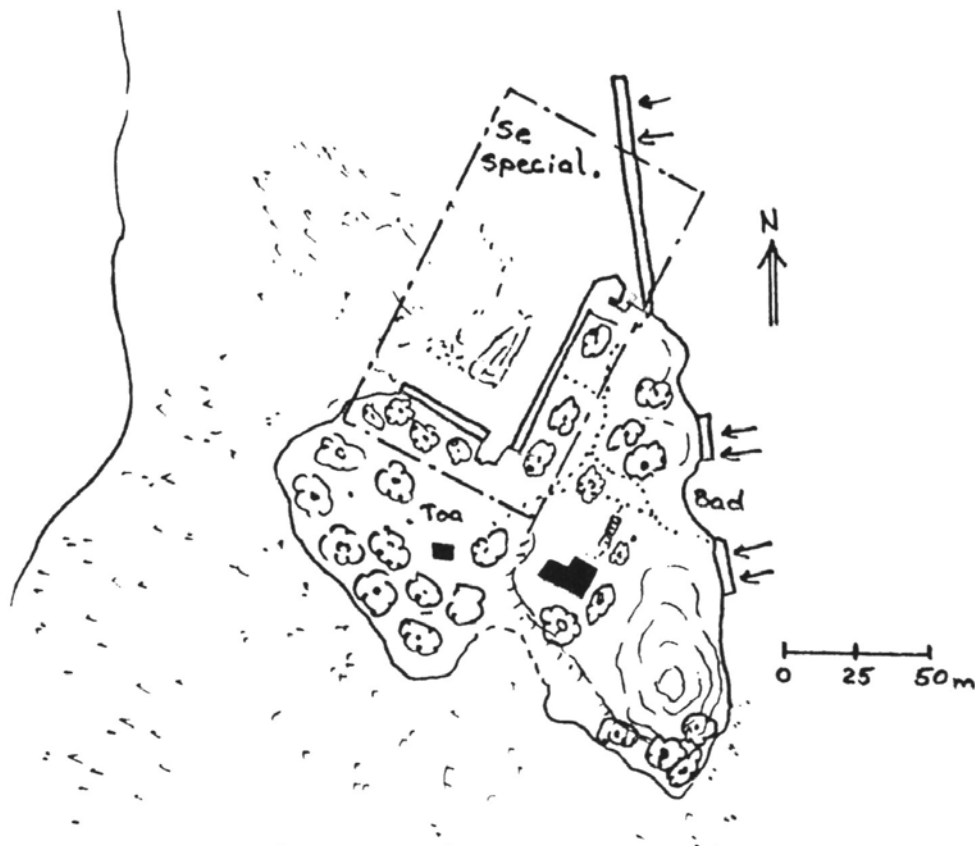
Brygga finns även på holmens utsida liksom en barnvänlig badstrand.

Klubbhuset är beläget på öns högsta punkt.

Grillning får endast ske med grillkol (ej ved!) på den iordningställda grillplatsen längst in i hamnen.

Engångsgrillar är ej tillåtna på holmen.

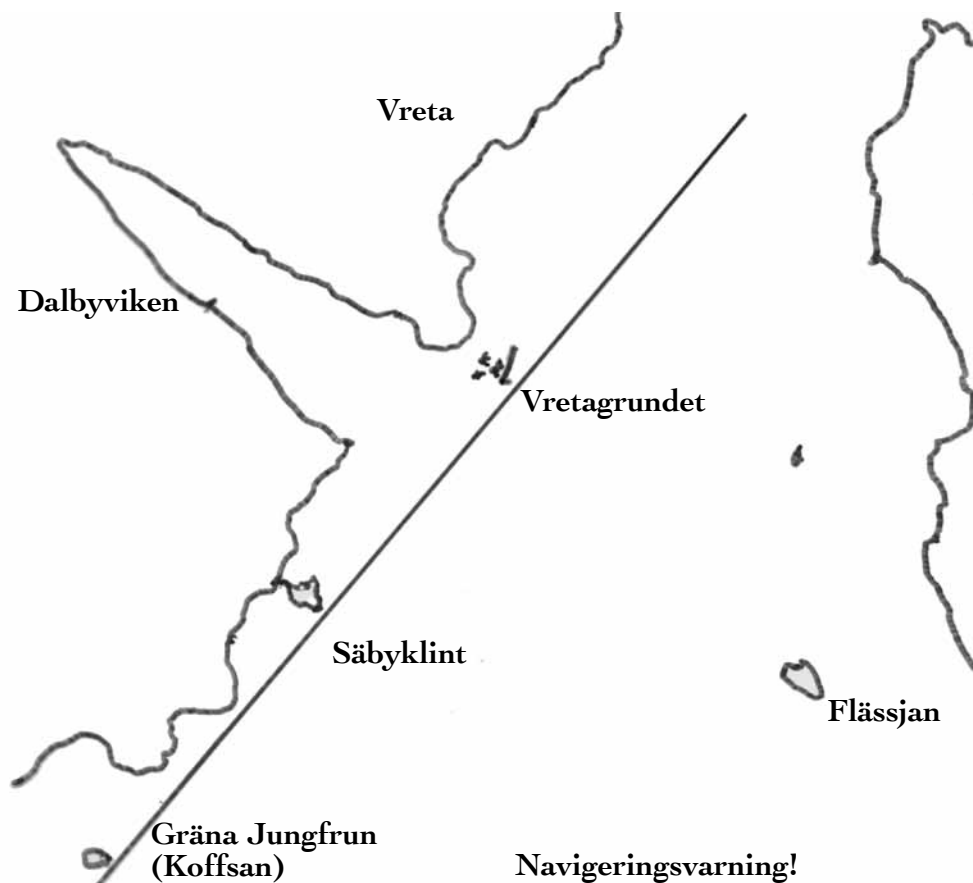
Sopor kan ej lämnas på ön och någon färskvattenkran finns ej.

Norra hamnen Säbyklint 1985

Kartorna visar Säbyklint direkt efter muddringen 1985. Därefter har ytterligare muddringar företagits.

Vissa ändringar i bryggornas lägen har skett. Ny toalett har byggts och den gamla har rivits.

Navigeringsvarning!

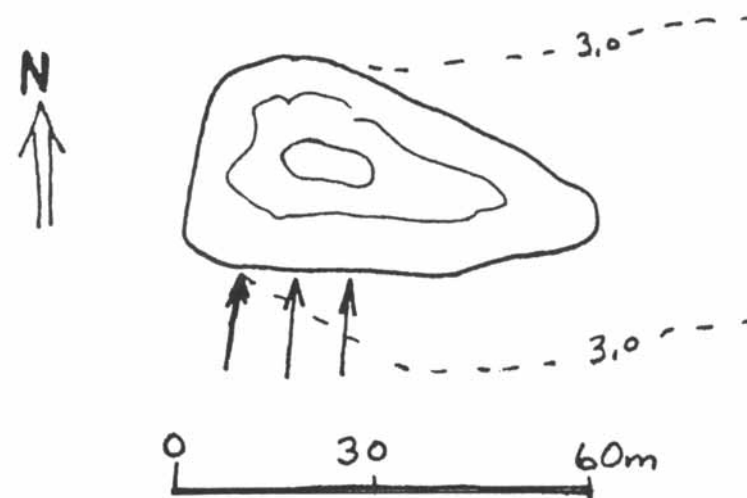
Vretagrundet 59°45,5'N 17°36,0'E

Vretagrundet har i alla tider skördat sina offer i fritidsbåtsflottan. Svårigheter att se grundet vid högvatten eller motljus och att bedöma avståndet ut från Vreta udde har samverkat.

Det finns dock en säker och tydlig enslinje som för dig på utsidan, öster om pricken som varnar för grundet.

Enslinjen "Säbyklints östra udde – Gräna Jungfrun", är lätt att se oavsett åt vilket håll du färdas. Det gäller att se en del av Gräna Jungfrun (Koffsan) sticka fram bakom Säbyklint. Om natten kan man från en position väl öster om Klinten sikta mot den radiomast som syns i riktning mot Flott-sundsväret.

Lycka till på en säkrare seglats!

Skäret öster om Flässjan
(Blackan) 59°44,8'N 17°38,2'E

Hela skäret med omgivande vattenområde är fågelskyddsområde. Det råder tillträdesförbud 1 april – 15 juli.

Det lilla kala skäret cirka 600 meter rakt öster om Flässjan är en dålig hamn på många sätt. Svårt att utan bergskilar få fast förtöjningarna och närvaron av de skrämmande fasta invånarna (måarna) gör att man har sökt hamn mest

för att kunna säga att: "Där har vi varit!".

Nåja, som lunchhamn duger det bra då det cirka 3 meter höga skäret ger något litet lä.

Ankaret ska med förlängd lina fällas långt ut då det är bråddjupt, cirka 20 meter, utanför. Skydd fås för vindar omkring N och NO.

Skarholmen 59°47,0'N 17°37,6'E

Här har flera av Uppsalas båtklubbar sina hemmahamnar. Närmaste matvaruaffär finns i Sunnersta 2,5 km norrut. Dit går buss varje halvtimme.

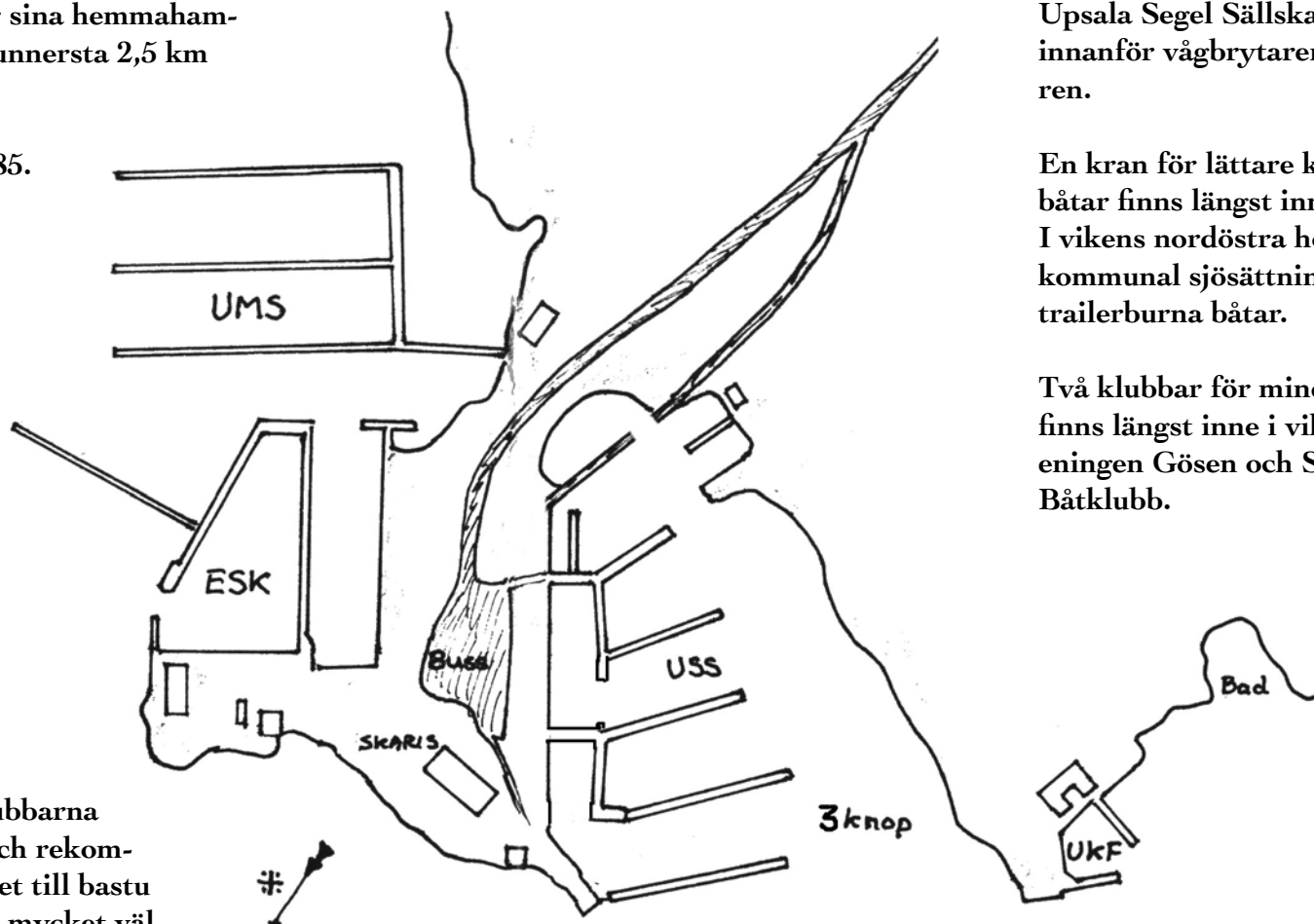
Kartan visar i stort förhållandena 1985. Sedan dess har ändringar skett beträffande bryggor och vågbrytare, se aktuellt sjökort.

Uppsala motorbåtsällskap har sin hamn i skydd av långa flytpontoner.

Inne i hamnen finns en ramp för trailerburna men du måste ha en grindnyckel för att nyttja denna.

Ekolns Segelklubb är den enda av klubbarna som har bemanning med klubbvärd och rekommenderas till gästande båtar. Möjlighet till bastu och varmt tvättvatten finns liksom en mycket väl skyddad hamn.

Nyckel till grinden kan hyras hos klubbvärden vilken också tar upp hamnavgiften. ESK har två mastkranar och en kran för kappseglingsbåtar längst inne i hamnen.

Högst upp på Skarholmen ligger underbara "Restaurang Skarholmen" med tjugig utsikt från rotundan och sommarterrassen.

Uppsala Segel Sällskap har sin hamn innanför vågbrytaren och stenpiren.

En kran för lättare kappseglingsbåtar finns längst inne i hamnen. I vikens nordöstra hörn finns en kommunal sjösättningsramp för trailerburna båtar.

Två klubbar för mindre motorbåtar finns längst inne i viken, Båtföreningen Gösen och Skarholmens Båtklubb.

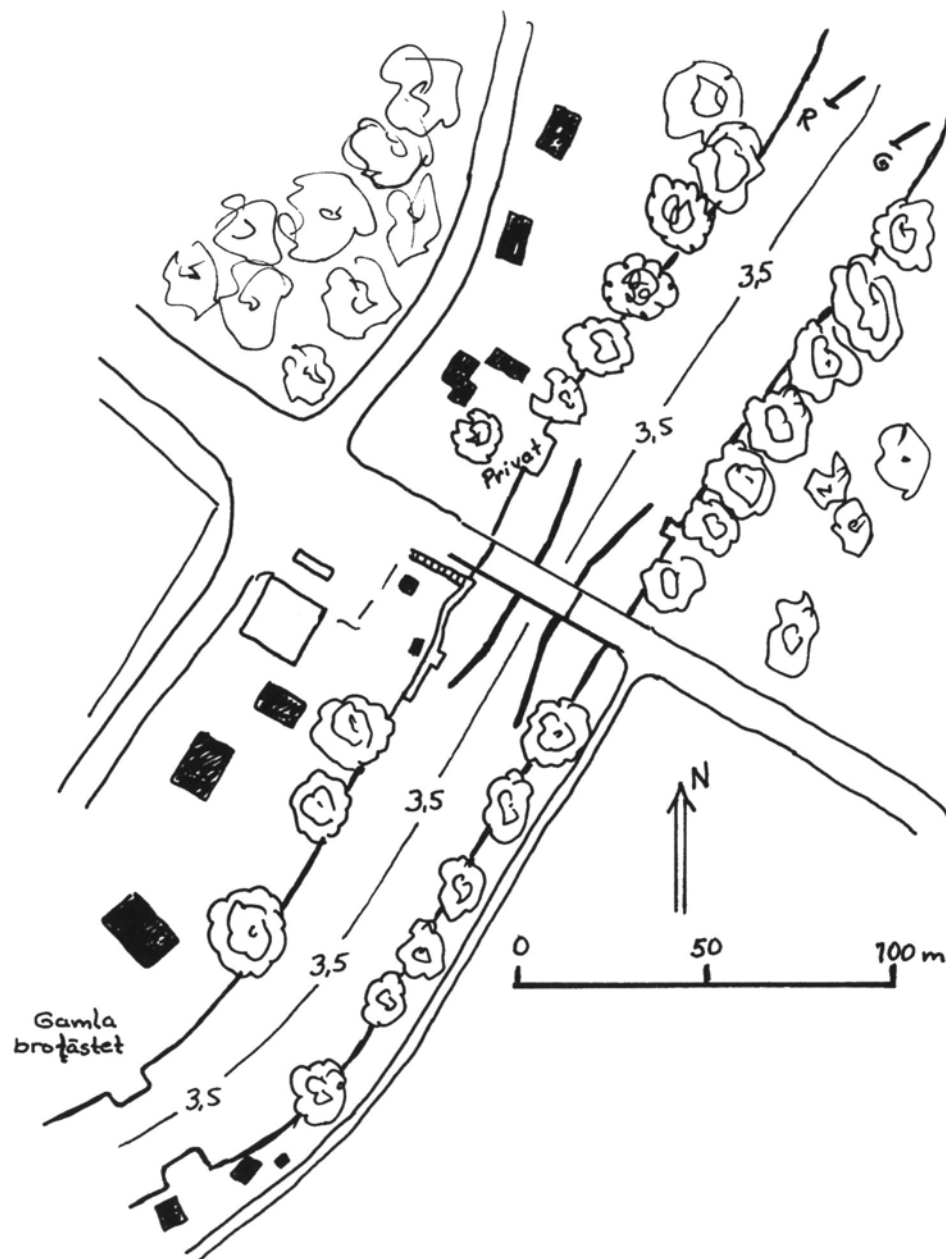
Uppsala Kanotförening på udden i öster är, med sin livliga ungdomsverksamhet i jollesegling, Uppsalas plantskola för kappseglare.

Flottsund 59°47,2'N 17°39,7'E

Svängbron vid Flottsund är obemannad. USS medlemmar kan hitta öppningstider och telefonnummer i innevarande års "Lilla Kalendern". Vaktbolaget ombesörjer även öppning av bron vid Kungsängsleden 7 km norrut. Om du håller hastighetsbegränsningen 3,5 knop i Fyrisån sker öppningen vid den norra bron i rätt tid.

300 meter söder om bron har Upsala Segel Sällskap sitt varv med kran för båtar upp till 5 ton och en mastkran.

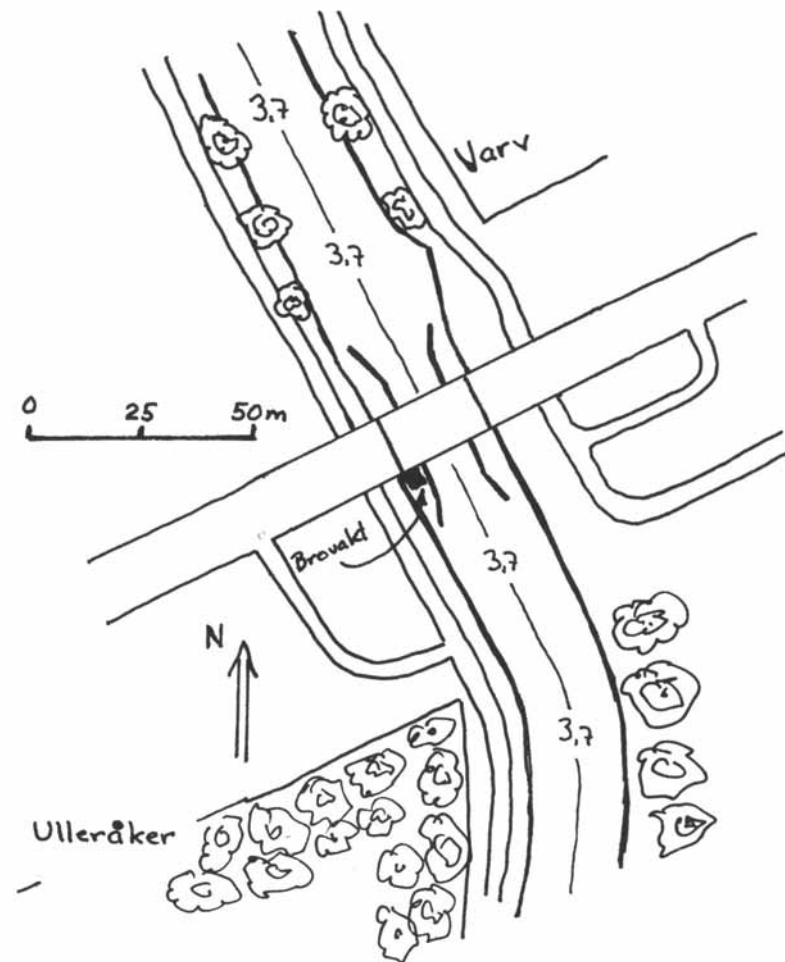
I Sunnersta 1 km norrut finns matvaruaffär.

Fyrisån

Vi behöva skisser som beskriver det vackra och intressanta med Fyrisån.

Det passar bäst med enkla skisser i blyerts, bläck eller tusch. Har du material som vi får använda, kontakta mig på byron@byron.nu

Bron vid Kungsängsleden 59°50,5'N 17°39,4'E

Kungsängsleden har en obemannad klaffbro. USS medlemmar hittar öppningstider och telefonnummer i "Lilla Kalendern". Vaktbolaget ombesörjer även öppning av Flottsundsbron 7 km söderut.

Om du håller hastighetsbegränsningen 3,5 knop i Fyrisån sker öppningen vid den södra bron i rätt tid.

På ängarna i sydost växer den fridlysta kungsängsliljan som du naturligtvis inte plockar!

Uppsala hamn

59°51,2'N 17°38,6'E

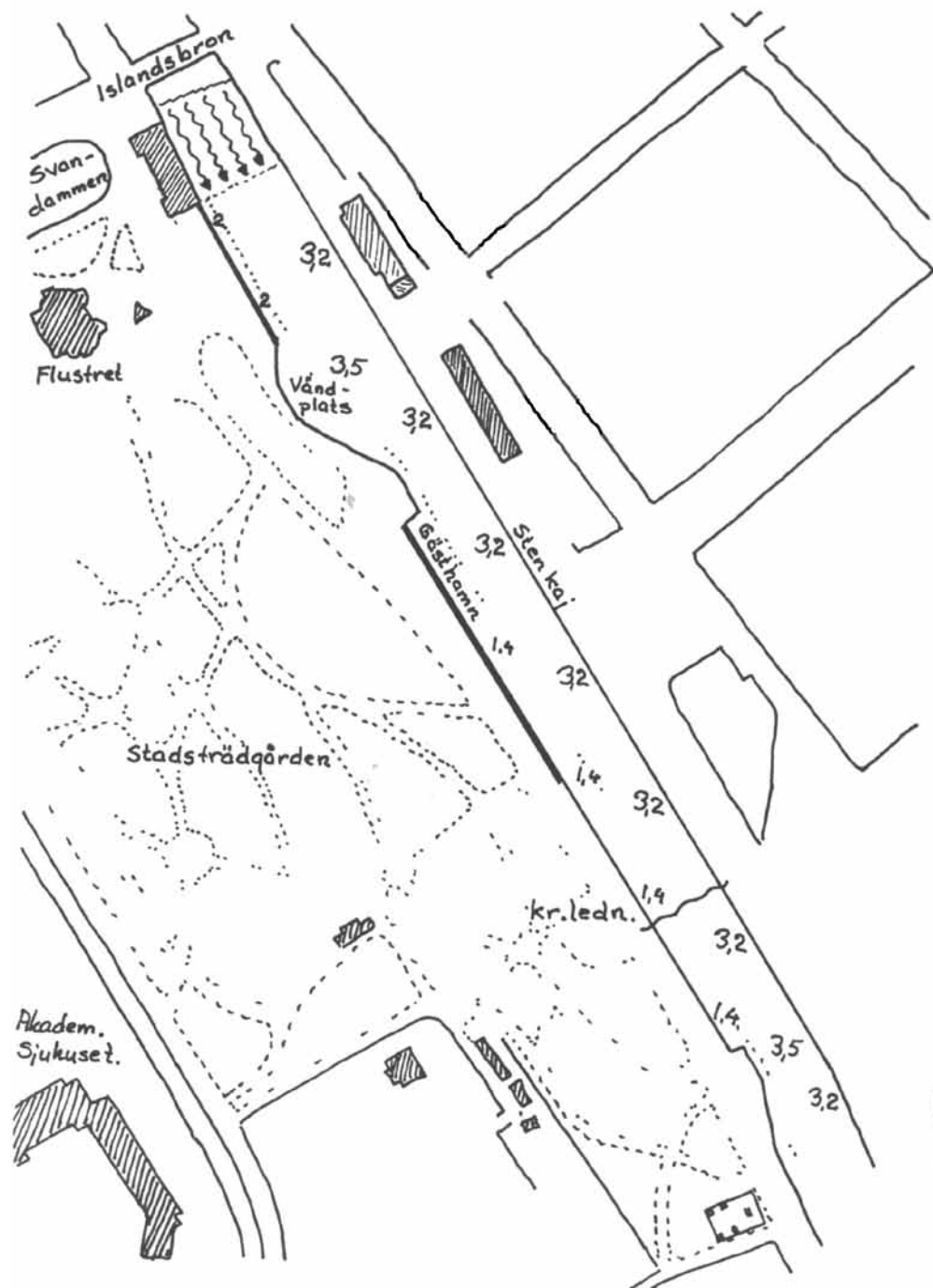
Uppsala hamn har en gästhamn som anlades till kommunens 700-årsjubileum 1986. Vackert och lugnt belägen intill Stadsträdgården på babordsidan innan man når fram till f.d. "Tullhuset".

Det går även att ligga längre fram vid den låga kajen på samma sida om man föredrar det sövande sorlet från det närbelägna Islandsfallet.

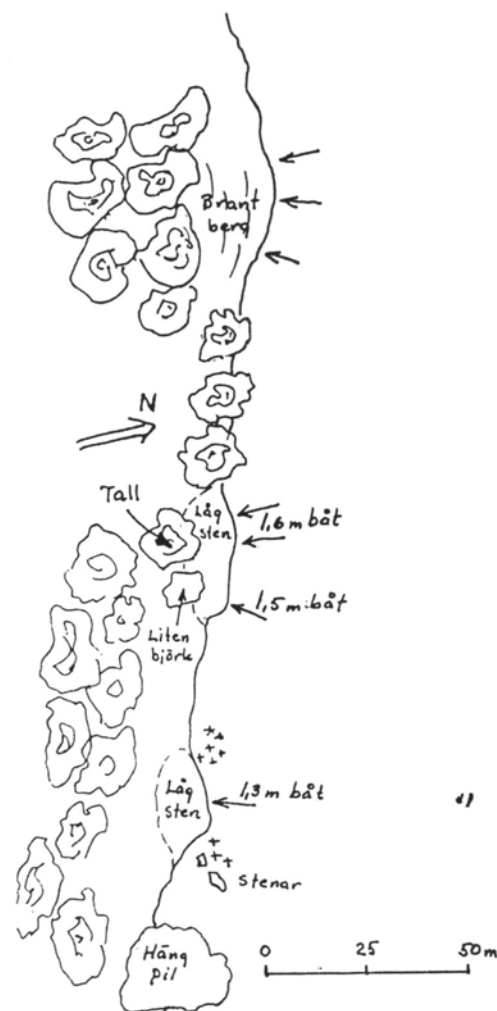
Det bredare partiet är en vändplats för yrkessjöfarten och ska ej användas för förtöjning.

På samma sida inom synhåll har du kända krogen Flustret. Efter en brand 21 januari 1984 återuppbbyggdes Flustret genom dåvarande ägarens Karlo Tangars försorg. En uppmärksam kulturen bedrift!

På kartan från 1985 syns inte Hamnspången, en öppningsbar bro som tillkommit för gång- och cykeltrafik mellan Stadsträdgårdens sydände och Stenkajen. Vid återinvigning 2015 har gästhamnen begåvats med duschar, toaletter och toatömning.

Lårstaviken - Vik

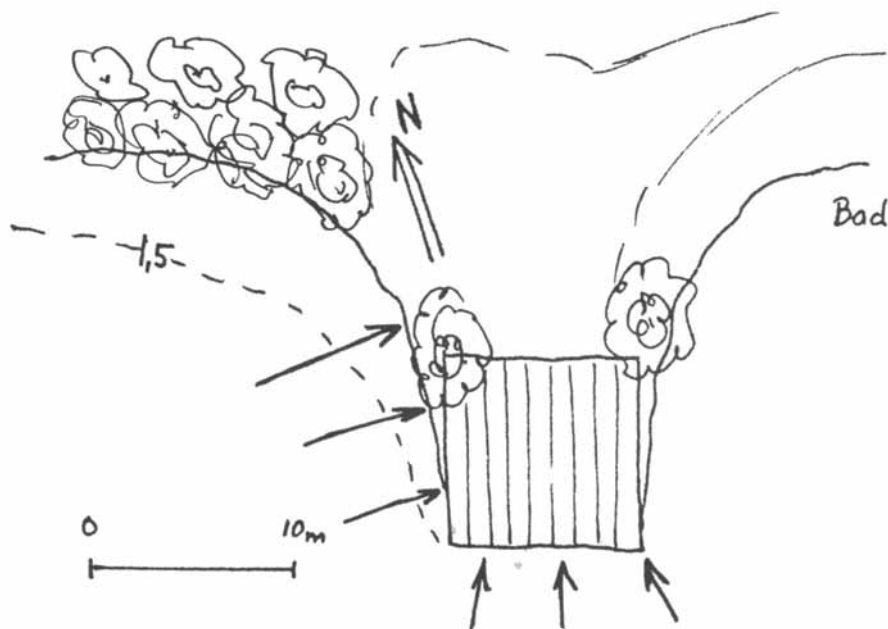
Hellkanna 59°43,9'N 17°30,5'E

Vid södra stranden i Lårstavikens mynning, 400 meter sydost om Björks brygga, finns 3 platser där landförtöjning kan tas.

Vid det branta berget kan vilken båt som helst flyta ända in med stäven. Vid de två låga stenarna längre österut bör ej djupgående båtar försöka. Se djupsiffrorna på skissen!

Den höga skogen ger bra skydd för vindar omkring S och SV. Svallvågor från passerande båtar kan bli besvärande.

Skogen är vildvuxen men på hösten full av svamp.

Björks brygga

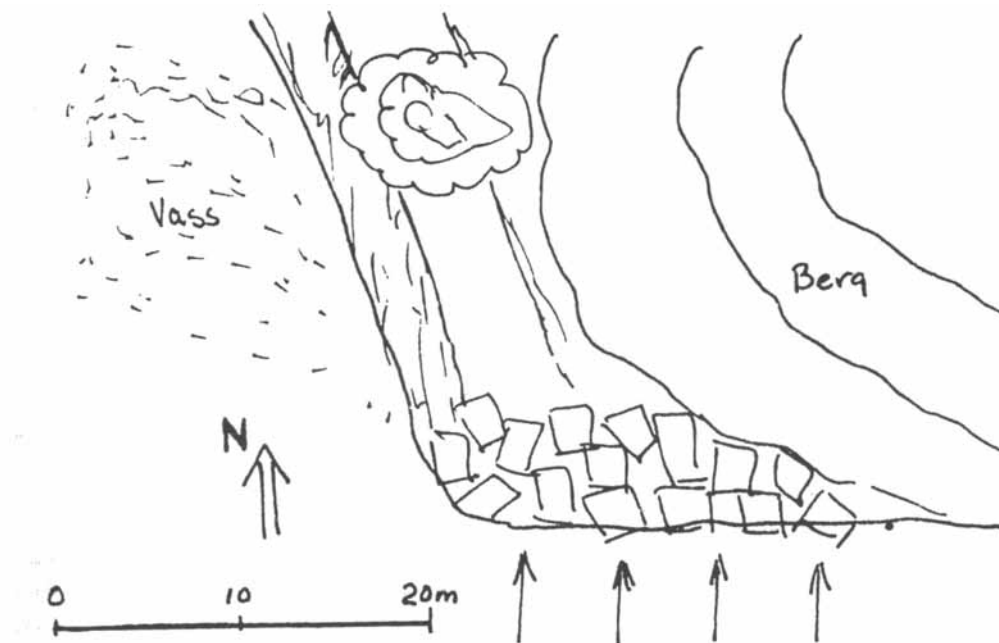
59°44,1'N 17°30,3'E

Björks brygga är en allmän brygga som finns kvar från ångbåtstrafikens dagar.

Bryggan hålls i skick av de närboende som försett den med ett högt räcke för bryggdansverksamhet. Den har därför blivit svårtillgänglig. Förmodligen ställer de närboende med stöd av sin arbetsinsats vissa krav på ensamrätt till bryggan vilket vi måste ha förståelse för. Bryggan skulle annars varit helt raserad.

När man angör denna brygga bör man vara särskilt hänsynsfull mot de omkringboende för att minska risken att bli avvisad. Om du vill undvika bryggan kan du sticka in stäven på västra sidan vid den plats där bryggan tar slut.

Platsen är förhållandevis barnvänlig med en liten bollplan och ett bad omedelbart öster om bryggan. Uppe i skogen till vänster finns några små gräsplättar där kaffefilten kan läggas ut.

Eneby 59°44,1'N 17°29,1'E

Sydväst om gården Eneby ligger resterna av en gammal ångbåtsbrygga intill ett berg. Att det är mycket länge sedan som bryggan tjänade sitt ändamål får man klart för sig när man ser det fullvuxna trädet som växer mitt i den gamla vägen som går ned till bryggan.

Så värst barnvänligt är det inte här men för den som vill ligga i skydd för nordliga vindar på ett ställe där det sällan brukar vara någon båt kan platsen gå an.

Någon enstaka gång har solbadare parkerat sig med filt på berget. En promenad till Vik eller upp mot jordbruksbygden i norr är bra för figuren.

Angöring bör ske med försiktighet då det på några ställen finns stora stenblock som rasat ut.

En plats för soldyrkare vid nordliga vindar.

Viks brygga 59°44,1'N 17°27,7'E

Vik är en av våra bättre hamnar med en ordentlig brygga som tillåter tilläggning i alla vindriktningar från den nordliga halvan på kompassrosen.

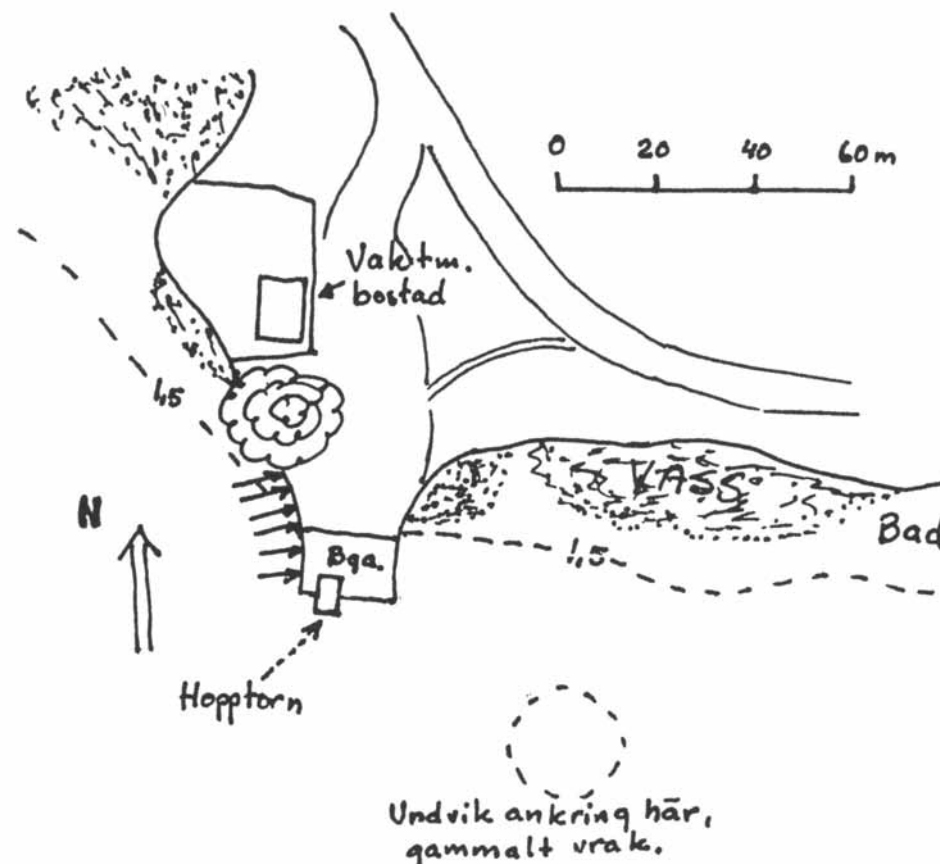
Man förtöjer med stäven mot bryggan eller mot stenkajen på den västra sidan ända fram mot hängpilens grenverk. Sydost om bryggan, cirka 40–50 meter ut ligger ett gammalt vrak som ankaret lätt fastnar i varför detta område bör undvikas.

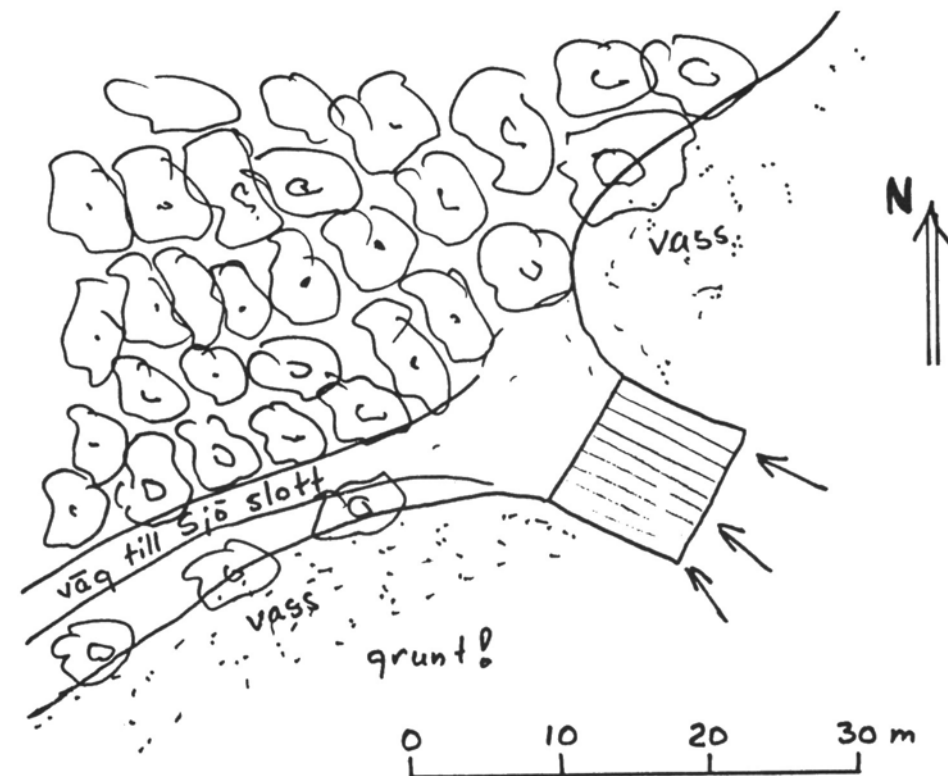
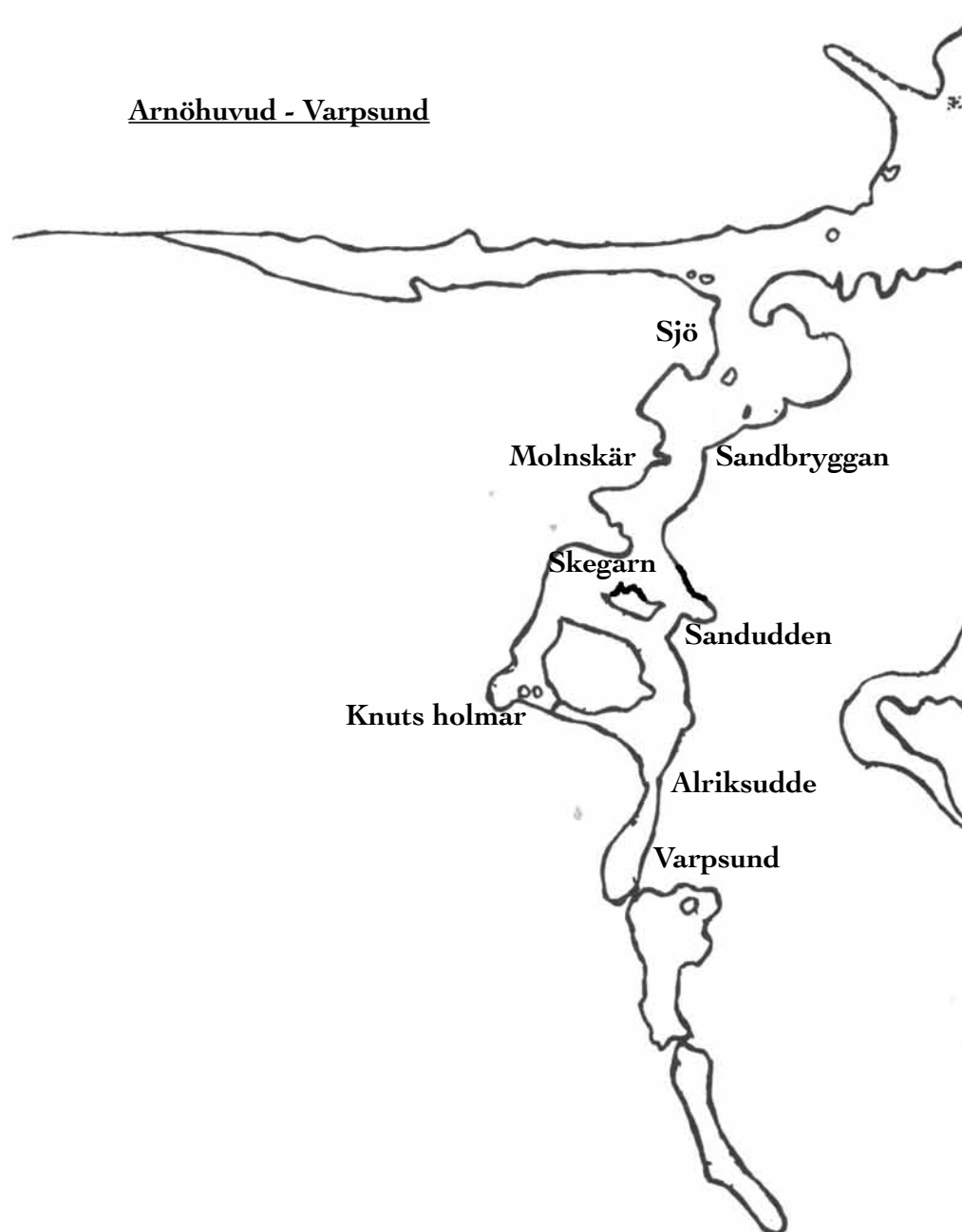
Platsen är mycket barnvänlig med plana ytor för bollspel och badplats.

Vissa dagar håller ett café öppet vid slottet, som även är konferenscenter och granne med Wiks folkhögskola.

Slottet hette ursprungligen Viks hus och tillhörde på 1200-talet Israel And som var riddare åt Magnus Ladulås. En promenad i slottsparken är smått obligatorisk. Det finns skyltade stigar.

Toaletter finns intill caféet.

Sjö brygga 59°43,3'N 17°31,8'E

I Gorrans nordvästra hörn ligger en i gott skick varande ångbåtsbrygga. Den är mycket lätt att lägga till vid även om den är i högsta laget för en låg båt. Bryggans plank ligger på höjden 1,7 meter från vattnet.

Bryggan ger skydd för vindar omkring V och NV men är ingen av de naturskönare platserna. Skogen i närområdet är mycket vildvuxen och snårig, samt tillkommer att

planen ovanför bryggan inte är gräsbeldad.

Det går inte att lägga till på sidan av bryggan men där pilarna är ritade på skissen är vattendjupet mer än 2,0 meter.

När du ändå lagt till här bör du ta en promenad till Sjö slott som ligger cirka 1,5 km från bryggan. Slottet ligger i Holms församling som är landets minsta vad avser antalet invånare.

Sandbryggan

59°42,1'N 17°31,6'E

Namnet Sandbryggan är inget namn som återfinns på några kartor utan det är en benämning som växt fram inom USS gamla garde av utfärdsseglare. Stor betydelse för namnet torde det faktum ha att det här vid förra sekelskiftet fortfarande var sandbrytning ur åsen med lastning av pråmar vid stenbryggan vid vars rester vi nu förtöjer.

Bryggan är så raserad att fantasin må hållas på topp om man skall igenkänna någon brygga. Förtöjning bör tas med stäven så nära det utritade trädet som möjligt om du ska komma ända in. Eftersom bryggresterna ligger i vattenytan bör den som har en hög förstäv sätta på stävstegen redan före angöringen.

Man ligger bra i skydd för vindar omkring NO och O. Snoken som bor i stenarna vid trädet är normalt ofarlig.

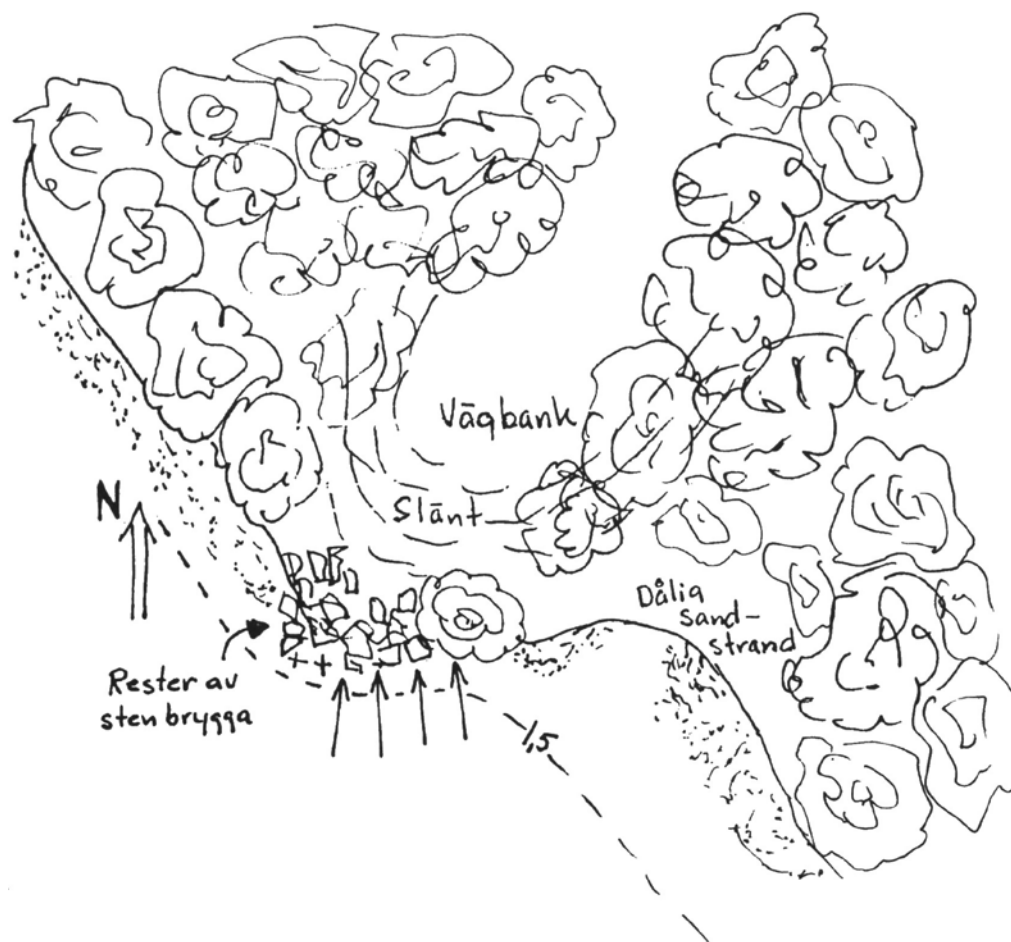
Platsen får anses som relativt barnvänlig – även om bollplan saknas – genom att den kuperade

terrängen tillåter barn med fantasi att hitta på ovanliga lekar. Vad sägs om att ta pappas ankartamp och med båtsmansstolen göra en linbana nedför åsen. Det går, vi har provat!

Drygt 1 km norrut ligger Sonka campingplats (Sånka) dit man lämpligen ställer promenaden på gångvänliga stigar. Ovanför Sandbryggan kan man se vägbanken och den fåra som bildats i åsen av släpskopian som användes för att dra sanden ned till bryggan. På campingen finner du det som normalt återfinns på ett sådant ställe.

Cirka 300 meter norr om vår förtöjningsplats finns en bra badvik där det brukar vara gott om motorbåtar.

I den stora tallen 50 meter i SO har flera somrar en fiskgjusefamilj häckat. Senast sommaren 1986 fanns fåglarna kvar till förnöjelse för den som vill se dessa storfiskare i aktion.

Molnskär (Månskär)

59°42,1'N 17°30,8'E

Ön Molnskär med de ungefärliga måtten 100 x 150 meter är en verkligt fin naturhamn. Här känns närheten till naturen på ett särskilt bra sätt. Ön har fastland omedelbart i väster med högvuxen skog som ger bra skydd för västliga vindar.

Vid den södra tilläggsplatsen går man upp mot en högt belägen stor sten som kan vara svår att forcera för den som har stela ben. För familjer med mycket små barn är den södra udden olämplig.

Till denna stora sten bör förtöjning tas när vinden är nordlig. Går vinden mer på nordväst kan förtöjning tas mot den något lägre stenen längre ut på udden.

Släpp inte iland små barn eller katt/hund utan tillsyn då vildminkhonan som bor i

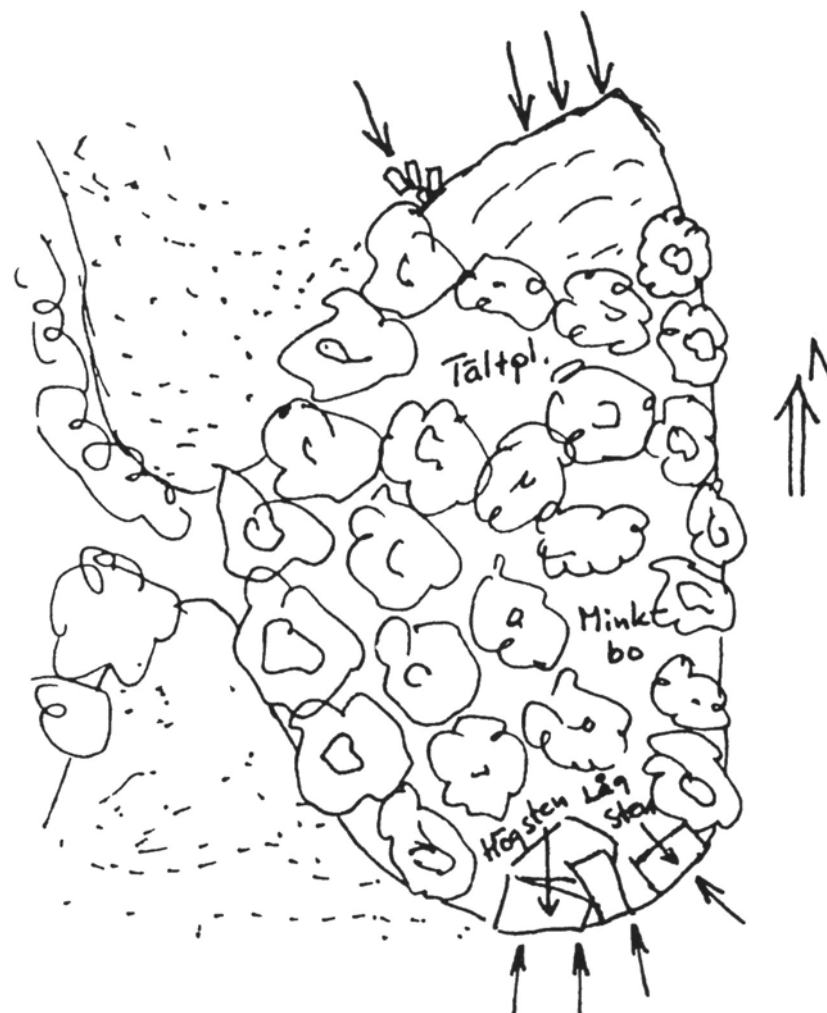
strandkanten 50 meter norrut är kapabel till det mesta för att försvara sina eventuella ungar.

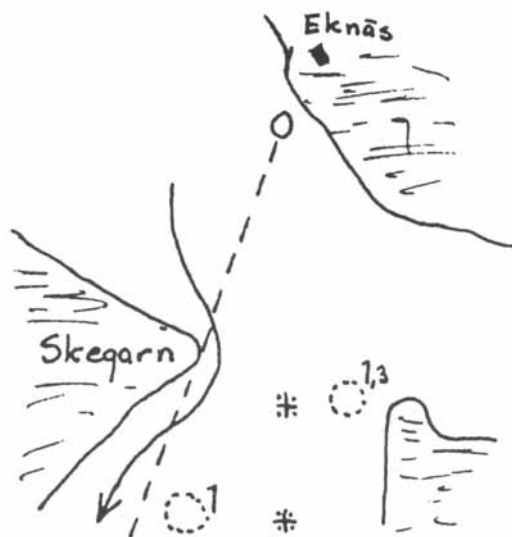
Den norra udden angörs vid vindar från sydväst. Största vattendjupet är mot det låga berget omedelbart till höger om uddens spets. Det går att med hjälp av i vattnet utlagda stenar längre in i viken även förtöja vid dessa, men endast båtar med långt överhäng eller djupgående cirka 1,3 meter göre sig besvär där.

Ön är ganska snårig, framför allt i den södra delen. Mitt på ön finns en liten plätt där det går att ställa upp ett tält.

Någon tilläggsplats på öns östra sida mot fjärden har vi inte funnit.

0 25 50 m

Seglingsbeskrivning för passage av Skegarn

Sundet mellan Arnö och Skegarn – väster om Skegarn – kan utan risk befaras av kölbåtar med ett djupgående av 1,7 meter. Här gäller regeln som övrigt i Mälaren att man bör vända 2–3 båtlängder från vassen.

Notera tecknet för oren botten vid Arnös norra sida. Ett sågverk lär ha funnits på platsen. 300 meter österut är en brygga anlagd som numera också finns utritad i kortet. Möjligen kan dessa platser förväxlas. Någon större fara torde detta dock ej föra med sig.

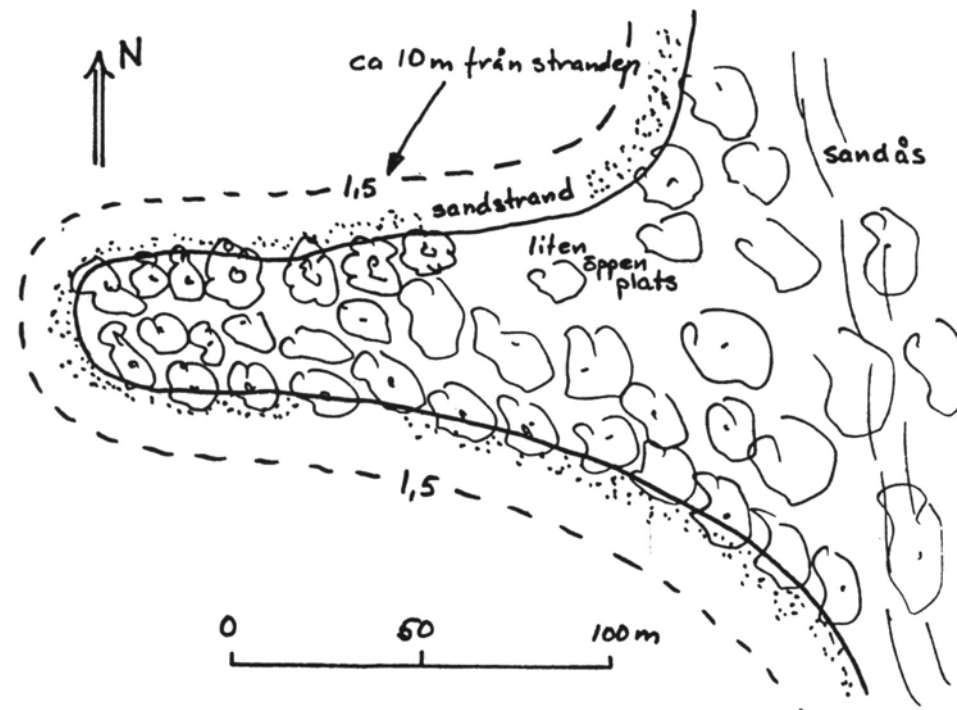
Båtar med större djupgående än 1,7 meter som vill längre söderut bör passera på Skegarns östra sida. Här finns fyra farligheter i form av bränningar och sandbankar.

Eftersom sjömätningen är gammal och sandbankar har en tendens att flytta sig bör stor försiktighet iakttagas.

Det enda säkra sättet att passera torde vara mellan Skegarns östra strand och 1-metersgrundet samt därvid bedöma avståndet från stranden/vassen. Betänk då att varje millimeter på kortet är 50 meter och som stöd för bedömningen av till exempel 50 meter blir detta ca 5 båtlängder. Tänk dig att 5 båtlängder ligger på kolonn ut från stranden. Denna form av avståndsbedömning går bra i USS seglarskola så varför skulle den inte duga åt övriga.

Kontrollera också att du efter passage av Skegarns östra udde inte kommer öster om enslinjen "Skegarns östra udde – holmen utanför Eknäs".

Att passera öster om Skegarn utan sjökort är mycket hasardbetonat.

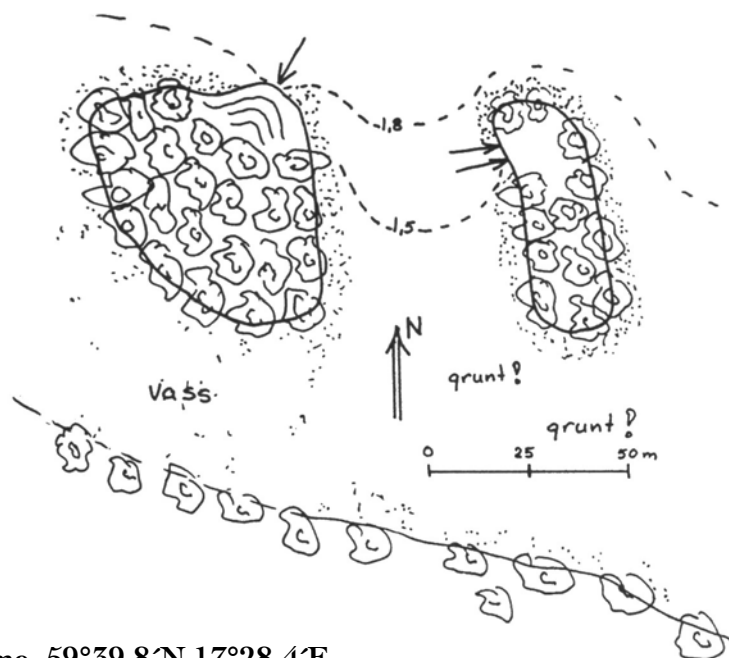
Sandudden 59°40,4'N 17°30,9'E

Sydost om ön Skegarn ligger en udde som trots att det är omöjligt att få landförtöjning med en kölbåt, ändå är värd ett besök. Den är vackert bevuxen med lövträd längst ut på udden och längre in mot sandåsen växer gran och tall tillsammans på ett för strövtåg och lek lämpligt sätt.

Sandstranden på uddens nordliga sida är klart badvänlig.

Vattendjupet är cirka 1,5 meter cirka 10 meter ut från stranden vilket kräver att du har jolle eller simkunskap.

Vid inseglingen norrifrån varnas för de fyra farligheter i form av bränningar och grunda sanddynor som finns här. Men du har naturligtvis läst seglingsbeskrivningen för passage av Skegarn som finns på föregående sida.

Knuts holme 59°39,8'N 17°28,4'E

Knuts holme, eller holmar som är en mer korrekt benämning eftersom det är två holmar, är tillgängliga för båtar som har ett djupgående av max 1,7 meter.

Holmarna är belägna cirka 700 meter väster om Arnö.

Den bästa hamnen finner vi på den lilla holmens västra sida inne i sundet där djupet 3 meter från land är 1,25 meter. Lägg till med stäven där vassen är minst!

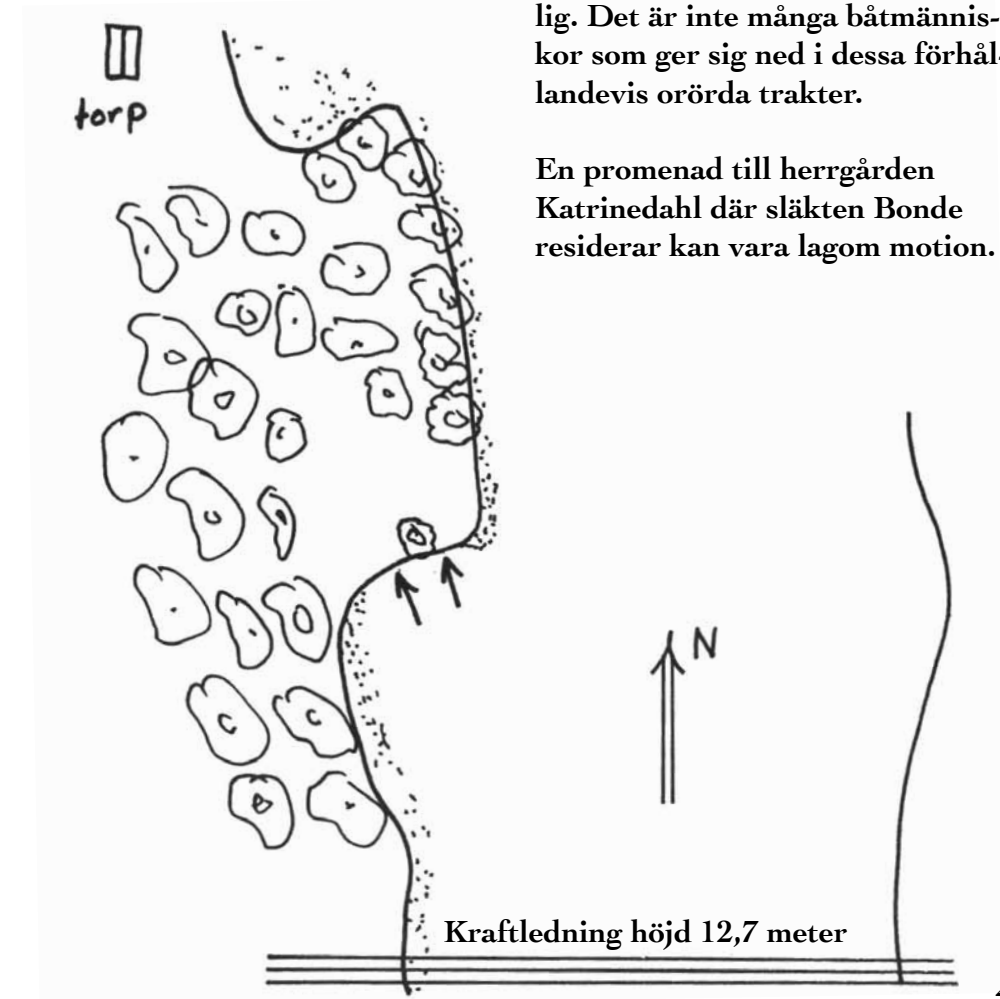
På den stora holmen kan landförtöjning endast fås vid det branta berget på nordsidan. Vattendjupet är 2,0 meter cirka en halv meter ut från berget på rätta stället. Berget är otillgängligt för den som inte har stengetsben. Dessutom är växtligheten på denna ö mera snårig.

Genom det stora området med grunt vatten blir det tidigt badtemperatur i vattnet.

Alriks udde 59°38,8'N 17°30,6'E

I sista sundet vid segling mot Varpsund finns en fin plats på styrbordssidan 200 meter norr om kraftledningarna. En liten bukt som ger skydd för vindar omkring V och NV.

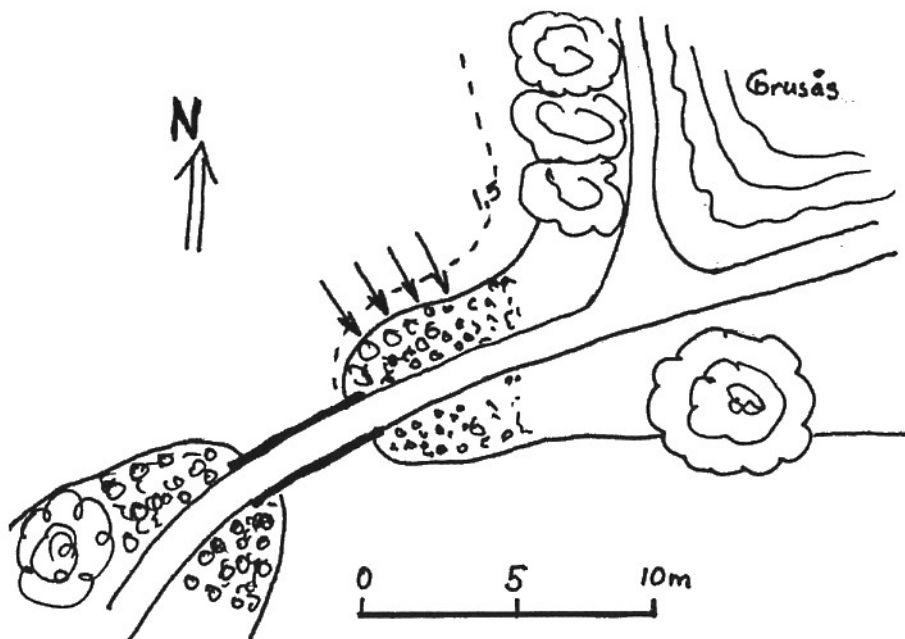
Med en inte alltför djupgående båt kommer stäven ända in till land. Semona med ett djupgående av

1,25 meter kräver en stävstege för att man ska slippa blöta skorna. Skärgårdskryssare med överhäng går förmodligen ännu bättre in.

En strövvänlig natur med en liten öppen äng framför stäven bjuder den här platsen på samtidigt som trafiken i sundet av större båtar som ger svall är närmast obefintlig. Det är inte många båtmäniskor som ger sig ned i dessa förhållandevis orörda trakter.

En promenad till herrgården Katrinedahl där släkten Bonde residerar kan vara lagom motion.

Varpsund 59°37,8'N, 17°30,1'E

Så långt man kan komma med kölbåt i vårt sjösystem förbi Arnö når man Varpsund. En förutsättning är att masten ej är högre än 12,7 meter. Detta är höjden på en kraftledning som måste passeras. En fast bro längst ned i fjärden spärrar vår vidare framfart. Små motorbåtar med lägre överbyggnad än 1,5 meter kan komma under bron vidare ned i Stora Ullfjärden där vattnet på 50-talet var drickbart. Nu är det väl annat?

Vi förtöjer med stäven mot den av rullsten uppbyggda vägbanken till vänster om bron. Förtampen lägger vi fast i vägräcket och som

du förstår av detta blir du ibland störd av bilar som passerar på vägen.

Som hamn är detta inget att ha men omgivningarna är vackra och en promenad till närläggna Övergrans kyrka rekommenderas där du kan ta del av berättelsen om Lasse-Majas härjningar. Han stal bland annat kyrksilvret i denna kyrka.

Ligger du kvar på fredag eller lördag kväll kan dansen trädas på Finska föreningens närliggande festplats.

Man ligger väl i skydd för vindar från O till S.

Innehåll

Görväln - Skokloster	2
(skissar text Bockholm)	3
Stäket	4
Pillholmen	6
Rosersbergsviken	7
Sigtuna	8
Broholmen	10
Erikssund	12
(Skissar text Ensviken?)	13
Skokloster	14

Ekoln - Uppsala hamn	15
Norsholmen	17
Dampeboda-viken	19
Bagarbo brygga	21
Säbyklint	22
Vretagrundet	24
Skäret öster Fläskjan	25
Skarholmen	26
Flottsund	28
(Skissar, texter om Fyrisån?)	30
Kungsängsledsbron	31
Uppsala hamn	32

Lärstaviken - Vik	34
Hellkanna	35
Björks brygga	36
Eneby	37
Vik	38

Arnö huvud - Varpsund	40
Sjö brygga	41
Sandbryggan	42
Molnskar	44
Passage av Skegarn	46
Sandudden	47
Knuts holmar	48
Alriks udde	49
Varpsund	50